

LETO XIII. Štev. 302

IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN ŠINKOVEC

List izhaja vsak dan razen

petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVLJENA 6. OKTOBRA
1931 - MED NARODNOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1953 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKO POVEZANO
STI 2 - BORBO -

Predsednik Tito se je s svojo soprogo ob Dnevu armade udeležil družabnega večera, ki so ga priredili v prostorih Doma armade v Pulju

PLENARNA SEJA CO LJUDSKE TEHNIKE JUGOSLAVIJE

Izvenšolska tehnična izobrazba

Na svečani seji so čestitali in izročili darila predsedniku LT Francu Leskošku ob njegovem jubileju

Beograd, 24. dec. (Tanjug) — Danes dopoldne se je začela v Beogradu pod predsedstvom Franca Leskoška plenarna seja Centralnega odbora Ljudske tehnike Jugoslavije. Pred začetkom seje je bila kratka svečana seja Centralnega odbora ob 42-letnici revolucionarne dejavnosti in 60-letnici rojstva predsednika Ljudske tehnike Jugoslavije Franca Leskoška.

Predsedniku Leskošku je v imenu CO čestital k jubileju podpredsednik Stjepan Han, potem pa mu je izročil spominski plaketo v znak priznanja za zaslug na torišču Ljudske tehnike ter darila posameznih društev LT.

V uradnem delu plenarne seje so udeleženci dopoldne poslušali dva referata: ing. Stjepan Han je poročal o delu Ljudske tehnike za tehnično izobrazbo otrok in mladine, ing. Dragoslav Mutapović pa o nalogah Ljudske tehnike v pospeševanju kmetijstva.

Ing. Han je med drugim rekel, da bo izvenšolska tehnična izobrazba postala glavna naloga Ljudske tehnike, ko bodo prosvetni organi in šole prevzeli skrb za tehnično izobrazbo šolske mladine. Zato naj bi LT prek pionirskih in mladinskih organizacij spodbujala in podprla sleherni pobudo in dejavnost otrok in mladine. Posebno pozornost naj bi organizacije Ljudske tehnike posvetile ustanavljanju klubov mladih tehnikov, v katerih bi otroci širili med poukom pridobljeno znanje. Člani klubov bi se učili obdelovati gradivo in bi se udeležili orodjem, potem pa bi se seznanjali z različnimi panogami tehnike in znanosti, z njihovimi pridobitvami itd. Klube in društva LT bi bilo treba ustanoviti tudi v gimnazijah in srednjih strokovnih šolah.

Ing. Mutapović je govoril o nalogah LT na vasi in poudaril, da je v tem oziru glavna naloga, da izšolamo čimveč strokovnih kadrov za kmetijstvo. Razen tega je treba tudi v prihodnje ustanavljati klube LT, mladih

kmetovalcev, mladih zadržnikov in druge. Organizacije LT na vasi naj tesno sodelujejo s kmetijskimi organizacijami, predvsem z zadrugami.

Naš jedrski strokovnjak v Indiji

New Delhi, 24. dec. Podpredsednik zvezne komisije za jedrske raziskave v Vinči Pavle Savič je prispel v Indijo, kjer se bo mudil 18 dni kot gost znanega indijskega atomista Homi Bhabhe. Ogledal si bo vrsto znanstvenih ustanov, med njimi tudi jedrski inštitut Trombay pri Bombaju, Inštitut za proučevanje raka v Bombaju, kemijski laboratorij v Puni, nahajališča in naprave za predelavo monazita pri Trivandrumu v Kerali, kjer pridobivajo uran, in fizikalni laboratorij v Delhiju. Razen tega si bo ogledal več velikih industrijskih naprav, med njimi hidrosistem Bakra Nangal ter vrsto indijskih zgodovinskih znamenitosti.

Načrtna prizadevanja Indonezije za osvoboditev Vzhodnega Iriana

Rezultati preiskave po izjalovljenem atentatu na predsednika Sukarna

Djakarta, 24. dec. (Reuter) — Zunanji minister Subandrio je danes izjavil, da je indonezijska vlada sestavila načrt, po katerem se bo ravnala v nadaljnjem razvoju spora z Nizozemsko. Ukrepi, ki jih namerava pripraviti vključujejo tudi zavrnitev slehernih pogajanj. Subandrio je pozval Indonezije, ki potujejo po tujih deželah, naj se ne ustavljajo na Nizozemskem, razen če ni nujno potrebno.

Danes je vlada zahtevala od japonskih plovilnih družb, naj ji z začetkom prihodnjega leta dajo v zakup določeno število ladij, potrebnih, da bi prebrodila krizo v pomanjkanju ladijskega

prostora, ki je nastala v indonezijskem pomorskem prometu. Ta predlog je izročila japonskim plovilnim družbam posebna mislija, ki se pravkar mudi v Tokiu.

Indonezija potrebuje 85.000 ton ladijskega prostora, od tega za 75.000 ton tovornih in potniških ladij, za 10.000 ton pa ladijskih cistern. Pogajanja o tem indonezijskem predlogu se bodo nadaljevala jutri.

Predstavnik vojske polkovnik Sukendro je novinarjem izjavil, da so varnostni organi aretirali 60 ljudi v zvezi s poskušanim atentatom na predsednika repu-

blike Sukarna. Med aretiranci so tudi sorodniki poveljnika indonezijske vojske generala Nasutiona in predsednika stranke »Madžumi« Mohameda Nasira. Sukendro je dejal, da se preiskava o atentatu bliža koncu in da so med aretiranci tudi pripadniki vojske ter uporniške organizacije »Darul Islam«. Polkovnik Zukifli Lubis, bivši pomočnik šefa generalnega štaba, ki je po izjalovljenem uporu konec lanskega leta pobegnil, je tudi zapleten v organizacijo tega atentata.

Do poskušane atentata je prišlo 30. novembra, ko se je predsednik Sukarno mudil v neki šoli v Djakarti. Atentatorji so vrgli v množico dve bombi. Pri tem je bilo 11 ljudi ubitih, 146 pa ranjenih. Predsednik Sukarno je ostal nepoškodovan.

Polkovnik Sukendro je dejal, da so nezadovoljnosti na Moluških otokih v vzhodnem delu Indonezijske republike poskušili organizirati državni prevrat. Voda jih je skupina oficirjev in civilistov, katerih cilj je bil ustanoviti samostojno moluško republiko. Polkovnik Sukendro je dejal, da se je poskus izjalovil.

Z druge strani so sporočili, da je danes z neko holandsko ladjjo odpotovalo iz Djakarte 1000 holandskih državljancev. Ladjja je odpula proti Singapuru, od koder bo nadaljevala vožnjo na Holandsko.

Hamarskjöld v Gazi

Gaza, 24. dec. (AFP). Generalni sekretar OZN Hamarskjöld, ki se zdaj mudi v Gazi, je danes izjavil, da bi rad pridobil več dežel, članice OZN, da bi podprle agencijo OZN za begunce iz Izraela, ki so v zelo težavnem položaju. Pripomnil je, da bi poslal svojega osebnega zastopnika k nekaterim vladam, da bi jih prepričal o tem, da agencija nujno potrebuje njih finančno podporo.

Hamarskjöld je danes pregledal več bugunskih taborišč na področju Gaze. Zvečer se je oglašil v švedskem odredu varnostnih sil OZN v Rafahu.

lemegdanu. Tja so prišli v spremstvu podpredsednika OLO Beograda Božidarja Tomića in generalmajora Srete Savića. Predstavnik OLO so jim raz zidov kalemegdanske trdnjave razkazali mesto in jim pojasnili načrte za njegovo nadaljnjo izgradnjo. Pred vhomom v Vojni muzej je visoke goste pozdravil namestnik upravnika polkovnik Slavko Draganić. V muzeju so se mudili skoraj celo uro. El Bader je napisal v knjigo obiskovalcev: »Obiskal sem ta muzej ter si z zanimanjem ogledal predmete in slike o organizaciji vstaje jugoslovanskih narodov proti okupatorju. To je napravilo na-

me globok vtis in vzbudilo moje občudovanje odpora jugoslovanskih narodov proti okupatorju ter boja za njihovo svobodo in neodvisnost. Želim, da bi jugoslovanski narodi zmeraj živeli v svobodi in neodvisnosti.« V knjigo sta se vpisala tudi oba jemenska državna ministra.

Potem so se gostje v koloni avtomobilov odpeljali s Kalemegdana v dvor na Dedinju, kjer ima El Bader med svojim bivanjem v Beogradu svojo rezidenco. Beograščani so jemenskega državnika pristrčno pozdravljali, ko se je peljal po beograjskih ulicah.

V ponedeljek dopoldne, kmalu po svojem prihodu v Beograd, je bil jemenski prestolonaslednik in podpredsednik vlade Mohamed el Bader s svojim spremstvom na Avali, kjer je položil venec na grobnico Neznane junaka

Jemenski državnik Seif el Islam Mohamed el Bardi ob prihodu v Beograd, kjer ga je na železniški postaji sprejel podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović. Na sliki: El Bardi med pozdravnim govorom.

Lloydova verzija

zaključkov atlantske konference v Parizu in pomena zadnjih sovjetskih predlogov

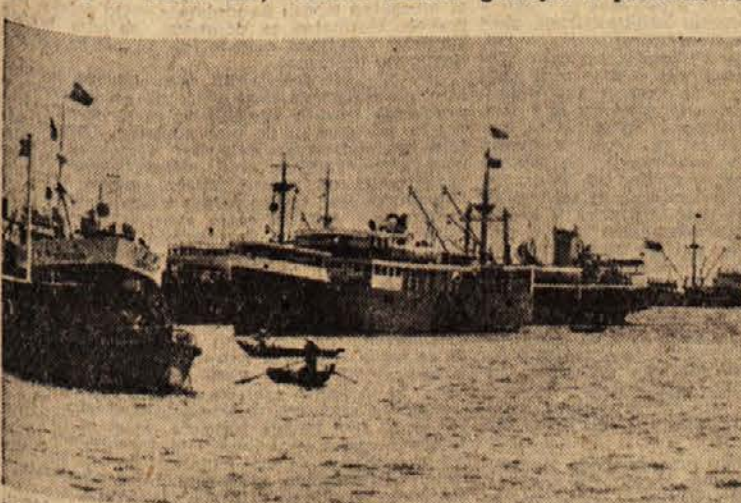
London, 24. dec. (Reuter). Britanski zunanji minister Selvin Lloyd je izjavil, da bi morale zahodne dežele proučiti sleherni sovjetski predlog, ki bi lahko privedel do miru na svetu. Lloyd je govoril prek angleške televizije in je v svojem komentarju o zadnjih sovjetskih predlogih in o državniški konferenci Atlantske zveze v Parizu rekel, da je mnogo važnejše »proučiti takšne predloge po njihovih zaslugah, kakor ugibati o nagibih, ki so jih sprožili«.

Sedanjí sovjetski predlogi prihajajo po pobudi, sproženi že prej, vendar pa bi jih bilo treba po Lloydovem mnenju skrbno preučiti. »Želimo mir in varnost,« je rekel Lloyd in pripomnil, da je vprašanje samo, kako to doseči. »Bolj bi želeli, da bi slonel mir na zaupanju, toda to ni možno, ker ni zaupanja med deželami.« Na koncu je izrazil mnenje, da bi odobritev načrta o »prostitih rokah zahodnih sil v Evropi« in o nevtralizaciji Nemčije utegnili

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 25. decembra

Oblačno vreme, tu in tam nekaj padavin, v nižinah zamegleno. Najnižje temperature ponoči med 1 in -4, v Primorju +4, najvišje dnevne med 2 in 5, v Primorju do 9 stopinj Celzija. Področje visokega zračnega pritiska nad Balkanom slabi. Ob jugozahodnih vetrovih doteka nad naše kraje vlažne zračne mase in povzroča slabo vreme.

V Singapuru se je zadržalo v zadnjih dneh 16 nizozemskih ladij s skupno tonažo okrog 50.000 ton, ki jih je nizozemska plovna družba KLM umaknila iz indonezijskih voda, kjer so doslej vzdrževale prometne zveze med indonezijskimi otoki. Indoneziji jih nameravajo nadomestiti z ladjami, ki jih bodo vzeli v zakup na Japonskem

ZADOVOLJIV RAZVOJ NOVEMBERSKE PROIZVODNJE V LRS

Povečanje industrijske proizvodnje za 14 % nasproti 7 % po planu

Po najnovjših podatkih se je industrijska proizvodnja Slovenije tudi v minulem mesecu ugodno razvijala, čeprav je bil njen fizični obseg nekoliko manjši kakor v oktobru, kar pa je vsakoletni pojav zaradi manjšega števila delovnih dni v tem mesecu.

Če se je torej indeks fizičnega obsega industrijske proizvodnje zmanjšal od 121 v oktobru na 115 v novembru, je rezultat vendar prav zadovoljiv, saj se je povprečna proizvodnja na delovni dan nasproti oktobru celo povečala. V primerjavi z lanskim novembrom pa je bila letos industrijska proizvodnja v Sloveniji za 8 % večja.

Zaradi praznikov se je zmanjšala predvsem proizvodnja premoga od 352.000 ton v oktobru na 327.000 ton v novembru. Le nebitveno se je zmanjšala železarska proizvodnja. Tako se je proizvodnja valjanega jekla in plo-

čevine držala na dosednji najvišji doseženi ravni. Ob zadostni preskrbi z električno energijo v obratih elektrokemije in elektrometallurgije niso bile potrebne omejitve, kar velja zlasti za aluminij in ferokrom. V proizvodnji kalcijevega karbida bomo letos zabeležili doslej največji obseg. Proizvodnja umetnih gnojil se že od avgusta giblje na izredni višini okrog 9000 ton mesečno in je bilo tudi v novembru izdelanih 8900 ton umetnih gnojil (lani v novembru 1900 ton). Delno navedenim v tekstilni, čevljarški in papirni industriji je prav tako pripisati zgolj manjšemu številu delovnih dni.

Za 11 mesecev letošnjega leta izkazuje slovenska industrija povečanje obsega proizvodnje v primeri z istim razdobjem lanskega leta za 14 %, medtem ko je bilo v družbenem planu za vse leto predvideno povečanje le za 7 %.

S.

DELO ODBORA STALNE KONFERENCE MEST ZA STANOVANJSKA VPRAŠANJA

Izkušnje stanovanjskih skupnosti v posameznih komunah in njih nadaljnji razvoj

Beograd, 24. dec. (Tanjug) — Odbor Stalne konference mest za stanovanjska vprašanja je danes obravnaval izkušnje stanovanjskih skupnosti v posameznih komunah in sprejel določena gledališča, ki bi bila lahko priporočila ljudskim odborom glede nadaljnjega razvoja stanovanjskih skupnosti.

V glavnem so poudarili dva načina snovanja stanovanjskih skupnosti: z dekretom ljudskega odbora (kakor je bilo v Beogradu) ter na pobudo državljanov in družbenih organizacij kakor so delali v Ljubljani, Zagrebu, Skoplju in še nekaterih mestih.

V Beogradu so ustanovili 103 stanovanjske skupnosti, ki jim je dala komuna v obliki osnovnih sredstev na razpolago 200 milijonov. Predstavniki Beograda menijo, da je ne glede na nove koncepte nevarnost, da bi nove stanovanjske skupnosti delale na stari način, ker se organizirajo in poslujejo na podlagi prej veljavnih predpisov. V tej zvezi je predla-

gal, naj bi čimprej izdali nove predpise o organizaciji in delu stanovanjskih skupnosti ter njihovih servisov in storitev.

VZORČNA STANOVANJSKA SKUPNOST »RADE KONČAR«

V Ljubljani deluje pet stanovanjskih skupnosti, ki so sprejele enotne pravilnike o pravnem poslovanju svojih servisov in služb. Ljudski odbor Zagreba je ustanovil vzorčno stanovanjsko skupnost »Rade Končar«, ki zajema področje z 10.000 prebivalci. Ustanovili pa nameravajo še dve skupnosti. Skupnost »Rade Končar« je ob finančni pomoči tovarne doslej uredila deset parkov, zgradila dvojne otroških igrišč ter uredila še nekatere manjše komunalne zadeve. Pri tem so sodelovali tudi prebivalci s prostovoljnim delom in gmošnim prispevkom. Na podoben način delajo tudi stanovanjske skupnosti v Skoplju.

Pokazalo se je, da v organizacijah Socialističnega zveza, v Zvezi sindikatov, v Stalni konferenci mest, v Zvezi ženskih društev, v svetih za socialno politiko, ljudsko zdravje in prosveto ter v drugih ustanovah nevsledno obravnavajo zadeve stanovanjskih skupnosti. Odbor Stalne konference mest za stanovanjska vprašanja bi moral na tem torišču postaviti čimboljše in čimtesnejše sodelovanje vseh zainteresiranih organizacij.

POTREBNA JE KOMPLEKSNA PROUCITEV

Odbor je priporočil svetu Stalne konference mest (prek njega pa tudi ljudskim odborom), naj kompleksno prouči nadaljnji razvoj stanovanjskih skupnosti in njihovih servisov. Ljudskim odborom, ki tega še niso storili, tudi priporočila, naj ustanove svete za stanovanjske zadeve. Nadalje predlaga, naj bi vse stanovanjske skupnosti natanko določile notranjo organizacijo ter sestavile proračun svojih možnih dohodkov in izdatkov, da bi odpadla stihijnost pri delu. Ljudski odbori naj bi v sodelovanju s predstavniki v stanovanjskih skupnostih izdelali urbanistične načrte stanovanjskih področij. S tem bi omogočili, da bi bile zelene trate, prostori za otroška igrišča in lokali za vsakdanjo preskrbo državljanov sestavni del novega stanovanjskega področja.

Pogreb književnika Vladimira Levstika bo danes

Celje, 24. dec. — Jutri popoldne ob 15. uri bodo na mestnem pokopališču v Celju pokopali umrlega književnika Vladimira Levstika.

Krsto s truplom pokojnika bodo jutraj prenesli z njegovega doma v ulici Tončke Čečeve v avlo Slovenskega ljudskega gledališča v Celju, kjer bo ležal do pogreba. Od zaslužnega kulturnega delavca Vladimira Levstika se bodo lahko Celjani tu poslednjič poslovili.

Kulturne VESTI

V SRBIJI SO PODELILI NAGRADE ZNANSTVENIM DELAVCEM

Na seji Sveta za kulturo Srbije so letos določili in tudi podelili za zasluge na področju znanosti in kulture tri nagrade po 500.000 dinarjev, in sicer znanstvenikom in akademikom dr. Aleksandru Beliču, dr. Milutinu Milankoviću in Djordju Nedelcu. Vsi trije nagradenci so že dolgo znani naši javnosti; prvi je predsednik srbske Akademije znanosti in v slavističnem svetu znan kot ena največjih avtoritet, drugi je podpredsednik Akademije, večletni profesor matematike na beograjski univerzi, tretji pa eden od ustanoviteljev medicinske fakultete v Beogradu in prav tako eden naših vidnejših znanstvenikov.

Za pomembna znanstvena dela in tehnične stvaritve so bili nagrajeni z nagradami po 300 tisoč dinarjev še dr. Miloš Djurić, ing. Branko Zeželj s svojima sodelavcema Cerikem in Petrovićem, Djordje Lazarević in Petar Martinović. Z nagradami po 200.000 dinarjev je prav tako bilo nagrajenih več znanstvenih delavcev, predvsem mlajših.

STIPENDIJE NASIM PROSVETNIM DELAVCEM

Osem prosvetnih delavcev Jugoslavije bo v začetku prihodnjega leta odpotovalo v tuzemstvo, kjer bo proučevalo šolski sistem v vrsti evropskih dežel. Obiskali bodo Avstrijo, Belgijo, Dansko, Zahodno Nemčijo, Švedsko, In Anglijo, štipendira pa jih UNESCO.

RAZSTAVA JAPONSKEGA LEPAKA

V prostorih Muzeja uporabne umetnosti v Beogradu so odprli razstavo japonskega lepaka, ki bo trajala do sredine januarja. Na razstavi je prikazano kakih 60 sodobnih japonskih lepakov s področja turizma, industrije, konfekcije ipd.

NAŠI UMETNIKI NA MEDNARODNEM BIENNALU V KAIRU

V Aleksandriji je prispele Zoran Kržišnik, organizator jugoslovanske razstave na Drugem mednarodnem sredozemskem bienalu, ki ga bodo odprli 28. decembra v Aleksandriji. Na bienalu bodo razstavljale vse sredozemske države, razen Francije in Italije, Jugoslavijo bo zastopalo deset slikarjev in trije kiparji.

ŠTIRI NAJVEČJA PARIŠKA GLEDALIŠČA STAVKAJO

Štiri največja pariška gledališča: Nacionalna Opera, Comédie Française in dve salii »Opere Comique« so zaprte zaradi stavke tehničnega osebja. To je prvi primer, da so velika pariška gledališča zaprta konec leta v glavni gledališki in turistični sezoni. S stavko za praznike groze iz istih razlogov — zahteva po večjih plačah — tudi delavci in uslužbenci vseh pariških muzejev. Stavka bo trajala predvidoma deset dni in, kolikor ne bodo ugodili zahtevam stavkočih, se bo v januarju ponovila.

NAŠA PROIZVODNJA NA MEDNARODNIH VELESEJMIH

Prihodnjo pomlad bomo razstavljali na sedmih velesejmi v Evropi, Ameriki in na Srednjem vzhodu

Beograd, 24. dec. (Tanjug) — Naša proizvodnja in zunanjetrgovinska podjetja bodo sodelovala prihodnjo pomlad na sedmih mednarodnih velesejmi v Evropi, Ameriki in na Srednjem vzhodu. V začetku marca bo Jugoslavija sodelovala na velesejmi v Leipzigu in Frankfurtu, potem pa v Milanu, Trstu, Poznanju, New Yorku in Casablanci.

Med tržaskim velesejemom bodo naša podjetja priredila tudi posebno razstavo lesne industrije. Na večini velesejemov bo Jugoslavija razstavila v glavnem industrijske izdelke. Na velesejmi v Milanu bo razširila izbiro razstavljenega blaga, kar je v skladu s prizadevanjem, da bi se razširila naša blagovna menjava s Italijo. V Milanu bomo razstavili več industrijskih izdelkov, o katerih strokovnjaki menijo, da bi jih lahko prodali na italijanskem trgu.

Na mednarodnem velesejmi v New Yorku bodo naša podjetja razstavila blago na dvakrat večjem prostoru kakor na prejšnjem

velesejmi. To je velesejem čisto trgovskega značaja in za naše razstavljavce bo zelo zanimivo, da bodo navezali poslovne stike na širšem področju ZDA. Tudi tokrat bo Jugoslavija razvila izdelke, za katere se kupci na ameriškem trgu zanimajo.

Program sodelovanja naših podjetij na jesenskih mednarodnih velesejmi se ni dokončno določil, vse pa kaže, da bo Jugoslavija tudi prihodnjo jesen sodelovala na velesejmi v Stockholmu, v Solunu, Damasku in Tunisu ter v Krakovu in Plovdivu.

Na mednarodnih velesejmi v prihodnjem letu bo sodelovalo

povprečno 40 do 80 naših razstavljavcev, ki bodo zastopali po deset proizvodnih organizacij. Večja industrijska podjetja bodo sodelovala na posameznih velesejmi samostojno. Posebno pozornost bomo posvetili strojni industriji, ker je bilo na letošnjih velesejmi videti večje zanimanje za to vrsto naših izdelkov. V prihodnjem letu lahko računamo z večjo prodajo naših izdelkov v raznih delih sveta. Našim razstavljavcem bodo tudi prihodnje leto zagotovljeni posebni velesejski kontingenti povsod, kjer so za to dani pogoji in potrebe.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVE REPUBLIKEGA ZBORA LJUDSKE SKUPSCINE LRS

Predsednik odbora za organizacijo oblasti in uprave sklicuje 27. seja odbora za četrti, dne 28. decembra 1957, ob 10. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda: Obravnavanje in sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov v zadevah, ki so urejene z dosedanjimi republikanskimi predpisi.

SKLICANJE SEJE ZAKONODAJNEGA ODBORA REPUBLIKEGA ZBORA IN ZBORA PROIZVAJALCEV LJUDSKE SKUPSCINE LRS

Predsednika zakonodajnih odborov Republiškega zbora in Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS sklicuje seja odborov za petek, dne 27. decembra 1957, ob 10. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda: Obravnavanje in sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov v zadevah, ki so urejene z dosedanjimi republikanskimi predpisi.

Iz tajništva Ljudske skupščine LRS

POLOŽAJ IN DELO VODITELJEV GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ

KAKŠNE KVALIFIKACIJE so potrebne direktorju podjetja

Vprašanja, ki jih tu obravnavamo, nimajo namena dati odgovora na probleme, s katerimi se srečujemo na področju vodstva podjetij. Gre za to, da pojasnimo nekatera izmed teh vprašanj in skozi širšo razpravo v strokovnih združenjih in drugih zainteresiranih činiteljev bolje dojamemo in bolje ocenimo njihov pomen.

DVOJE NAZIRANJ

Iz sistema delavskega samoupravljanja so ločeno izhajale številne spremembe v vlogi in položaju direktorja gospodarske organizacije. Medtem ko so prek dosedanje prakse za številna vprašanja našli rešitve, ki pomenijo njihovo najsmotnejšo obliko, pa so tudi takšna, o katerih so mnjenja delena. Ena izmed vprašanj, o katerih se nazirajo in gledišča razlikata, je vprašanje šolskih kvalifikacij, ki jih mora imeti direktor podjetja. Nasprotujoča si gledišča so v glavnem omejena na naslednji dve: prvič, da mora imeti direktor fakultetno šolsko izobrazbo, in drugič, da za vodstvo gospodarske organizacije takšna izobrazba ni nujno potrebna.

Zagovorniki prvega naziranja sodijo, da so se mesto, vloga in položaj direktorja spremenili. Vodstvo je postalo bolj zapleteno in odgovornejše, sistem gospodarjenja nalaga v čedalje večji meri ekonomično in kvalitativno proizvodnjo, položaj gospodarske organizacije na tržišču se postal dobi bolj občutljiv, sodobna proizvodnja in ekonomika morata sloneti na poznavanju najnovjših pridobitev v njihovi uporabi itd. Objava vseh teh elementov in njihovo uspešno uresničevanje terjata ne samo, da organi delavskega samoupravljanja uveljavljajo dobro politiko, marveč zahtevata tudi od direktorja gospodarske organizacije, da dobro in na čim boljši način izpolnjuje zahteve. Da bi gospodarska organizacija dobro poslovala in dosegla čimboljše uspehe, je potrebno, da ima direktor visoko šolsko izobrazbo.

NUJNO POTREBNA IZOBRAZBA VODITELJA PODJETJA

V tej in številnih drugih razpravah so prišla do izraza naziranja, obrazložena so bila stališča in pojasnjeni argumenti, ki opozarjajo na pomen vprašanja in hkrati omogočajo določene zaključke. Predvsem dobimo človek viti, da se ni dovolj razčlenjeno vprašanje šolskih kvalifikacij in strogo izobrazbo, kar je potrebno za vodstvo podjetja, in da mora imeti direktor čimvečje strokovno izobrazbo (kar je pozitivno), se namreč ujemata z zahtevami, da mora imeti fakultetno izobrazbo (kar je prav tako pozitivno, ni pa isto). Takšno stališče izhaja iz splošnega gledanja na to vprašanje. Do odgovora na vprašanje šolskih kvalifikacij in strokovne izobrazbe lahko najlažje pridemo, če začnemo pri vlogi direktorja in nalogah, ki jih mora izpolnjevati.

Da bi lahko direktor uspešno vodil podjetje, je potrebno, da dobro pozna osnovne probleme proizvodnje, komercialne službe, finančnega poslovanja, posebej pa načela znanstvene organizacije dela. V urejanju teh problemov je njegova vloga kot voditelja podjetja konkretizirana prek nalog organizacije dela, koordiniranja dejavnosti, analize rezultatov, kontrole dela in podobno. Poslovno podjetje kot celota — ni v ozkem poznavanju ene same stvarine. Njegova strokovnost ni v tem, da je n. pr. visoko kvalificiran specialist za motorje v tovarni avtomobilov, za vagoni v tovarni lokomotiv in železnih konstrukcij, za kosline stroje v tovarni kmetijskih strojev itd. Temu nasprotuje tudi načelo delitve dela in na tej podlagi visoka specializacija za določeno delo. V sodobnem podjetju, ki je dobro organizirano, ni moč zahtevati od direktorja, naj bo strokovnjak za vsa specialna področja. V njegovem podjetju prav narobe, čim bolj veliko je podjetje, čim bolj zapleteno je delo in obsejnejše poslovanje — tem bolj splošno tehnično in ekonomsko izobrazbo mora imeti direktor. (To velja tudi za ostale vodilne kader. Čim bolj raznolika je organizacijska struktura podjetja, čim več ima sektorjev, odnosti, odsekov, delavnic in čim več voditeljev, tem bolj je splošno znanje potrebno tudi za voditelja, ki je na odgovornejšem mestu in na višjem vodilnem položaju.)

Ce sprejmemo takšno mnenje glede strokovne izobrazbe, ki je potrebna direktorju podjetja, potem vidimo, da takšne strokovne izobrazbe, daje nobena šola in torej tudi ne fakulteta.

SOLSKI SISTEM NE DAJE DIREKTORJU STROKOVNE IZOBRAZBE

Naslednji zaključek (tesno povezan s prvim) opozarja, da ni upravičeno, če se oklepamo naziranja, da je direktorskemu kadru potrebna fakultetna izobrazba. Dokazi, ki temeljijo na različnih

primerih direktorjev s fakultetno izobrazbo, ki so zelo dobri gospodarski voditelji — upoštevajoč zgoraj omenjeno razliko med šolsko kvalifikacijo in strokovno izobrazbo — niso prepričljivi, ni uspešnega opravljanja direktorske dolžnosti ni mogoče pripisati samo fakultetni izobrazbi. Prav tako so tudi direktorji, ki so opravili le osnovno šolo in so zelo dobri voditelji, pa čeprav zato še nihče ne misli, da je zaradi tega to najboljša oblika šolskih kvalifikacij.

Nadaljnji zaključek opozarja na to, da bi omalovaževanje slehernega pomena fakultetne izobrazbe vodilo v primitivizem. V načelu je razumljivo, da imajo ljudje s fakultetno izobrazbo boljše pogoje. Če bi za položaj direktorja kandidirala dva kandidata z istimi kvaliteta (delovnimi, poslovnimi, moralno političnimi in drugimi), toda z različno šolsko kvalifikacijo, potem bi normalno izbrali kandidata z višjo šolsko izobrazbo. Normalna je domneva, da ima takšen kandidat ustareno navado, da se uči in prebira strokovno literaturo. Na podlagi dosedanjih razmišljanj je moč priti do splošnega zaključka, da so razprave o problemih šolskih kvalifikacij in strokovne izobrazbe koristne in da niso slučajne. Uspešni našega gospodarstva, delavskega samoupravljanja, novi gospodarski sistemi, položaj gospodarske organizacije na našem tržišču, razvoj tehnike, ekonomske itd., vse to nalaga vsem in torej tudi direktorjem čedalje večje zahteve kar se tiče njihovih sposobnosti. Zato so tudi razprave o potrebni večji strokovni izobrazbi direktorskega kadra potrebne in koristne. Prav tako so razmišljanja tudi različna mnenja o posameznih vrstah. Toda nekaj kotovo drži. Če imamo šolski sistem ne daje strokovne izobrazbe, ki je potrebna direktorjem. (Tu pustimo ob strani vprašanje, ali so sploh možne in potrebne šole, v katerih bi se pripravili bodoči direktorji.) Raven strokovnosti, ki jo imajo zdaj, so si pridobili s prakso, s osebnim učenjem in izpopolnjevanjem. Remu kadri, ki ima bogate izkušnje, ki si je pridobil ločeno raven strokovnosti in sposobnosti in ki ima perspektivo za svoj nadaljnji razvoj, je treba stalno sistematično in organizirano pomagati v njegovem strokovnem izpopolnjevanju. Nadaljnje razprave bodo prispevale k temu, da bo v večji meri zahtevano, takšna strokovna izobrazba je potrebna direktorju, da bo bolje oveljavil odnose tehnika in ekonomskega znanja in bolj temeljito ocenil odnos med šolsko in strokovno izobrazbo. Ko bomo bolje donali vsa ta vprašanja, bo to omogočilo tudi potrebne ukrepe za njihovo rešitev.

D. P. — P. M.

Z ZASEDANJA OLO KOPER

Posojilo za zagotovitev obratnih sredstev

in za stanovanjske gradnje

Koper, 24. dec. — Na današnjem zasedanju sta oba zbora OLO Koper obravnavala gospodarska, finančna in upravska vprašanja ter sprejela vrsto odlokov in sklepov.

Vtem, ko je OLO že oktobra sprejel sklep o najetju 884 milijonov din posojil, da zagotovijo trinajstim gospodarskim organizacijam potrebna sredstva, je v zadnjih dveh mesecih še nekaj podjetij priglasilo svoje potrebe po obratnih sredstvih v višini 804 milijone dinarjev. Po daljši razpravi so sklenili, najeti nadaljnje posojilo 408 milijonov, ki bodo kot obratna sredstva dodeljeni Tovarni mila v Piranu, »Lesonitu« v Ilirski Bistrici, podjetju Vino-Koper in Splošni plovi v Piranu.

Iz občinskega kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš v Kopru je OLO ob izredno ugodnih pogojih najel 111 milijonov posojila. S temi sredstvi bodo v Kopru sezidali 36 stanovanj za okrajne uslužbence, za katere mora sedaj okraj letno plačevati znatne vsote za ločeno življenje in za stanovanja v hotelih.

Na njih so tudi sklenili, da bo OLO iz svojega stanovanjskega rezervnega sklada izdatneje pomagal reševati pereč komunalni problem: čimprej odpraviti neurejene sanitarne naprave. V ta namen je dodelil občini Izola 10 milijonov, Ilirski Bistrici 4, Kopru 13, Piranu 14 in Postojni 4 milijone dinarjev. Iz istega sklada, ki je namenjen med drugim tudi za povračilo škode zaradi elementarnih nezd, pa je dobila Vodna skupnost v Kopru 5 milijonov.

Ker postaja odlok zaradi razlastitvenega postopka čedalje

Uradni list FLRJ objavlja ukaze o razglasitvi družbenega plana gospodarskega razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. leta in o razglasitvi zakona o delovnih odnosih ter zakona o javnih uslužbencih. Prav tako objavlja celotna besedila družbenega plana in zakonov, ki jih je nedavno sprejela Zvezna ljudska skupščina.

Vprašanje zaupanja

Eisenhowerjevo in Dullesovo poročilo ameriški javnosti o sestanku Atlantiske zveze sta potrdila dokaj razširjeno prepričanje, da je za mir vendarle treba storiti nekaj več, kakor samo sklicevati se na moč in orožje. Vodilna ameriška državna stališča se sicer zasnova v zelo kohezivnem položaju — na eni strani sta izpostavljena pritiski naraščajoče želje, da bi nekaj ukrenili tudi s »pozicij zdrav pametnosti«, na drugi strani pa opravljajo svojo sedanjo politiko s »pozicij silne« kot alternativne za ohranitev miru. Vtem ko je bil Eisenhower zelo kratek in oprezen v svoji presoji pariške konference, Dulles v svojem obširnem poročilu ni bil preprčljiv, ko ga je zaključil z besedami: »Dostikrat kaže, da v našem razpoloženju prevladuje depresija, toda ta vtiis je lahko površen. Potrebna je velika mera zaupanja, dobre volje in optimizma.«

Predsednik Eisenhower si je prizadeval, da bi preprečil ameriško javnost, da je na pariški konferenci prevladala izključno ena cilij: »Iskanje pravičnega mira« in odkritostna želja, da bi našli »pravično ureditev« v splošnih vprašanjih med Zahodom in Vzhodom. Če pa je cilj tega »pravičnega mira« v tistem, kar je povedal Dulles, tedaj je zelo težko zaupati in se nanesti na ohranitev miru. Ameriški ministri so bili namreč kategorični, da se bo tekomovanje v oboroževanju nadaljevalo, dokler se z drugo stranjo ne bodo sporazumeli o razorožitvi, bolj rečeno, dokler Sovjetska zveza ne bo v celoti sprejela zahodnih predlogov o razorožitvi, o katerih je Dulles tudi tokrat obširno govoril, čeprav je jasno, da ti predlogi vliče vsem akademskim dobrih namenov ne morejo prispevati k sporazumu in novi dobi v mednarodnih odnosih.

Kolikor so napravili razgovori v Parizu vtiis, da bo prišlo do raketne oborožitve Zahodne Evrope čele v primeru, če bi se izjavili poskuski glede pogajanj in sporazumevanja z ZSSR, toliko Dulles ni zapustil niti najmanjšega dvoma o tem, da je po njegovem mnenju najvažnejše atomsko in raketo oboroževanje, dokler ZSSR ne bi privolila v ultimativne zahodne predloge. Za Dullesa je torej stvar zgraditev raketnih oporišč, pogajanja z Moskvijo pa so šele na drugem mestu.

Značilno je, da so zahodne predloge o razorožitvi znova privlekli iz arhiva v času ko je svet zvedel za zelo zanimiv in mnogo obetajoč predlog, namreč za najbližje demilitarizirano cono v Srednji Evropi. Če bi ta predlog sprejeli, bi stvar miru neprecenljivo napredovala. O tem je evropska javnost čedalje bolj prepričana, ker nihče ne more zanikati, da je razdeljena in oborožena Nemčija v Srednji Evropi najbolj občutljiva sporna točka v stikih med Vzhodom in Zahodom. Prav tako ni dvoma, da bi lahko bila odstranitev atomskega orožja s tega področja tisti prvi stvarni in nujno potreben ukrep, ki bi bil potreben na poti k razorožitvi namesto akademskih in zamotanih načrtov.

Resnost tega problema in varnost človeštva vevata, da se nadaljuje vneto prizadevanje za vzpostavitve atomskega mira. Za doseg tega cilja je dobrodošlo sleherni znamenje dobre volje. Če imajo ZDA dobro voljo, o čemer bi nas radi prepričali ameriški državniki, tedaj pač lahko pričakujemo, da bo namesto pričakovanja abstraktne dobre volje na drugi strani prišla do izraza lastna večja pozornost glede pobud, katerih namen je, da bi prišlo do razgovorov in da bi se okrepilo zaupanje.

B. T.

EISENHOWER IN DULLES POROČATA AMERIČANOM O PARIŠKI KONFERENCI

POGOJNE NAMERE

glede nadaljnjih razorožitvenih pogajanj

Predsednik trka na moskovska vrata zaradi »boljšega medsebojnega razumevanja«, Dulles pa misli opustiti dobavo raket evropskim deželam, »če bo prej dosežen razorožitveni sporazum z Vzhodom«

Washington, 24. dec. (AFP). Predsednik Eisenhower in zunanji minister Dulles sta po televiziji poročala ameriški javnosti o sadovih in pomenu zadnje pariške konference Atlantiske zveze. Eisenhower je dejal, da se je na njej pokazala trdna volja članic te organizacije, da ukrepejo vse, kar je v njihovih močeh, da ne bi prišlo do vojne. Skupni cilj pariških razgovorov je bil po njegovem ta, da bi ustvarili podlago za pravičen mir. Menil je, da je to tudi v interesu Sovjetske zveze in da bodo tudi sovjetski voditelji »razumeli željo ZDA, da pride do boljšega medsebojnega razumevanja«.

John Foster Dulles, ki je največ govoril o razorožitvi, je kritiziral Sovjetsko zvezo, da v tej stvari ne ravna odkrito, in jo je obdolžil, da teži za svetovnim gospostvom. Na konferenci v Parizu so sklenili, da bodo dali evropskim

deželam na razpolago atomsko orožje in rakete na srednjo daljavo. Sleherni medtem sklenjeni sporazum o razorožitvi pa bi imel prednost pred preskrbo evropskih dežel z novim orožjem. O zadnjih sovjetskih predlogih, da bi se nadaljevala pogajanja o razorožitvi v okviru OZN, je Dulles rekel, da so »neopredeljeni«. ZDA bodo vzlic vsemu »tudi v prihodnje za-

Richards odstopil

Washington, 24. dec. (Reuter). Posebni pomočnik predsednika Eisenhowerja za vprašanja Bližnjega vzhoda in bivši član Kongresa ter demokratski prvak James Richards je nocoj odstopil. V uradnem poročilu zunanjega ministrstva ni povedano, ali bo kdo drugi imenovan na ta položaj. Richards je kot posebni Eisenhowerjev pomočnik za Bližnji vzhod potoval po deželah na Bližnjem vzhodu, da bi se seznanil z mnenjem ondotnih vlad o Eisenhowerjevih doktrini in da bi pripravil predloge glede razširitve ameriške pomoči tujini na to področje. Svojo dolžnost je prevzel letos v januarju za šest mesecev, pozneje pa so ga pripravili do tega, da je ostal na tem položaju do konca leta.

Bo Bonn tvegala dobre stike z arabskim svetom?

Jeruzalem, 24. dec. (AFP). Zaradi namere vlade, da pošlje v Bonn »visokega državnega funkcionarja«, so nedavno nastala trenja v koalicijski vladi in je bila nevarnost, da nastane kriza vlade. V Knesetu, izraelskem parlamentu, je ministrski predsednik Ben Gurion v odgovoru na interpelacijo nekega opozicijskega poslanca, ki je v tej zvezi kritiziral vlado, izjavil, da je Zahodna Nemčija edina dežela, v kateri Izrael lahko dobi opremo, potrebno za obrambo »pred nevarnostjo arabskega napada«. Zaradi tega je vlada sklenila, da pošlje v Bonn posebno misijo pod vodstvom »nekega državnika«. Njegovega imena pa Ben Gurion ni povedal.

PONESREČEN LETALSKI POSKUS

Marseille, 24. dec. (Reuter). Na nemškem vojaškem letališču nedaleč od Marsella je izšlo letalsko poskusno letenje Duz 0-22 v trenutku ko se je dvignilo z letališča. Pilot se je pravočasno rešil.

Z VSEH STRANI SVETA

INDONEZIJA

LETINA RIŽA OGROŽENA ZARADI POPLAV

Djakarta, 24. dec. (Reuter). V centralni Javi, kjer živi okrog 250.000 ljudi, so nastale velike poplave, ki so prizadele največ škodo na riževih poljih, tako da bo prehrana številnih krajev ogrožena. Riža primanjkuje ne le na Javi, marveč tudi na drugih indonezijskih otokih, med njimi tudi na Borneu.

INDIJA

POMOČ IZ ZAHODNE NEMČIJE IN ZDA

New Delhi, 24. dec. (Tanjug). Indija pričakuje od Zahodne Nemčije znatne kredite za izgradnjo svojih industrijskih objektov. Nemčija je pripravljena dati Indiji na razpolago 800 milijonov rupij kredita za jednako, ki jo gradi Krupp, ter okrog 140 milijonov rupij za druge objekte. Tudi ZDA mislijo pomagati Indiji s krediti približno 300 milijonov dolarjev, ki bi jih Indija uporabila za kritje primanjkljaja v svoji plačilni bilanci. Ta znaša po neuradnih računih okrog 600 milijonov dolarjev. Tretno te pomoči bi dale ZDA v blagu iz svojih kmetijskih presežkov.

FRANCIJA

HUMANITÉ ZAPLENJEN

Pariz, 24. dec. (Tanjug). »Humanité« je bila danes zaplenjena zaradi objave članka o francoskih »nečloveških metodah« v Alžiriji. Ta mesec je bilo zaradi podobnih člankov proti politiki nastila v Alžiriji zaplenjenih že 12 francoskih časnikov. Samo za teden so bila zaplenjena vsa glasila KPF. V Združenju francoskega tiska v Parizu pravijo, da je bilo v zadnjih šestih mesecih v Alžiriji nad 200 zaplenjenih, v Franciji pa blizu 30. Združenje je že prejšnji mesec predlagalo vladi, naj odredi preventivno cenzuro, da bi preprečil zaplenbe ter finančne izgube.

stavile svoje sile, da bi dosegle napredek na poti k razorožitvi.

Dulles je zatrdil, da lahko evropska industrija izdeluje sodobno obrambno orožje in da bi morale ZDA odkriti evropskim deželam nekatere skrivnosti s področja znanosti, ker jih Sovjetska zveza že pozna. V ta namen je Atlantiska zveza sklenila ustanoviti »klub znanstvenikov«, ki naj bi »vskladili znanstvena dognanja« zahodnih dežel. Atlantiska zveza je našla tudi sredstva za »sodelovanje v gospodarski vojni, ki jo je napovedala Sovjetska zveza, da bi Zveza tako pomagala narodom v Aziji in Afriki, da bi se otresli svoje revščine.«

Potem je Dulles govoril o možnosti, da bi Zveza navezala stike z drugimi organizacijami, kakor sta Bagdadska zveza in SEATO, na koncu pa je omenil še svoje potovanje v Španijo, kjer je ob tej priložnosti obvestil Franca o sadovih pariške konference.

John Foster Dulles in Dwight Eisenhower

PRED NOVIMI POGAJANJI O CIPRU

Britanija pogodbeni stran

ne pa razsodnica v sporu med Grki in Turki

Atene, 24. dec. (AFP). — Et-narh Makarios se je sinoči vrnil iz ZDA, kjer se je mudil tri mesece. Ob prihodu v Atene je novinarjem izjavil:

»Zmeraj smo bili pripravljeni privoliti v pogajanja z Veliko Britanijo o Cipru, toda na podlagi pravic ciprskega ljudstva do samoodločbe.« Generalna skupščina se je izrekla za samoodločbo ciprskega prebivalstva, kar pomeni velik korak naprej v urejanju ciprskega vprašanja, katerega ureditev »ni več daleč«. »Toda naj se zgodi karkoli«, je nadaljeval Makarios, »ciprsko ljudstvo bo z vsemi sredstvi nadaljevalo boj za svobodo do končne zmage.« Makarios je potem kritiziral »pretenzije Velike Britanije, da bi postala posredovalec med Grki in Turki na Cipru.«

Ciprski etnarh Makarios

Iz Nikosije poročajo, da bo guverner Hugh Foot odpotoval 31. decembra v London na posvetovanje z vlado. Predlagal bo, naj povabi Makariosa v London na razgovore in naj mu dovoli vrnitev na Ciper.

Guverner Foot je v enem mesecu, odkar je prišel na otok, žel nekaj uspehov v prizadevanju, da bi dosegel pomirjenje na otoku, k čemer so posebno pripomogli njegovi osebnosti stiki ter izpustitev stotine Ciprcanov iz taborišč. Toda, kar Ciprcani zahtevajo, namreč politična ureditev vprašanja, se ni premaknilo z mrtve točke. Po mnenju političnih opazovalcev v Londonu pa uspehi ciprskega guvernerja na Cipru ne bodo nič kaj koristili, če Velika Britanija ne bo podala vse bolj otipljivih dokazov o svoji pripravljenosti, da se loti politične ureditve vprašanja. Eden izmed dokazov bi bil, če bi dejansko privolila v Makariosovo vrnitev na Ciper in se začela z njim pogajati, za kar je zdaj čas zelo ugoden.

Sovjetska pomoč Madžarski

Budimpešta, 24. dec. (Tanjug). Namestnik predsednika madžarske vlade Antal Apro, ki vodi madžarsko delegacijo na sovjetsko-madžarskih pogajanjih o gospodarski in tehnični pomoči, je povedal, da je SZ odobrila Madžarski posojilo v znesku 300 milijonov rubljev. Porabili ga bodo za investicije v naslednjih petih letih. Obresti znašajo 2% in jih bo madžarska vrnila v desetih letih, vračati pa jih bo začela leta 1963. Kakor je dejal, bo lahko Madžarska s to pomočjo začela preusmerjati madžarsko gospodarstvo, predvsem razvoj tistih industrijskih panog, katerih proizvodi terjajo manj surovin in več dela.

Bombe na upornike v Iknji

Rabat, 24. dec. (AP). Španska letala so včeraj bombardirala oporišče maroške osvobodilne vojske v Tizuri, na meji Iknji, 20 km daleč od glavnega mesta Sidi Iknja. Povzročila so precej škodo.

S. F.

ZDA in jedrski center v Aziji

Washington, 24. dec. (USIS). — Predstavniki zunanjega ministrstva je novinarjem izjavili, da ZDA še zmeraj mislijo na ustanovitve atomskega centra v Aziji.

Ustanovitev atomskega centra v Aziji so predlagale ZDA leta 1955 ter so o tem govorili tudi na sestankih posvetovalnega odbora Nacra Colombo. ZDA so tedaj ponudile, da bi prispevale 20 milijonov dolarjev »s pogojem, da bodo o sodelovanju z drugimi deželami v tej zadevi pripravljeni za ZDA sprejemljivi pogoji.«

OB 40-LETNICI UKRAJINSKE SSR

Ukrajina živi

Proslave v Kijevu — Pregled uspehov v industrijskem in kmetijskem razvoju dežele

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

Kijev, 24. decembra. Ob 40-letnici Sovjetske Ukrajine so praznovali v Kijevu velike svečanosti. Mesto je vse v zastavah, cvetju in slikah Marxa, Engelsa, Lenina ter voditeljev KP SZ. Pred 40 leti, 24. in 25. decembra 1917, je bil v Harkovu prvi vseukrajinski kongres Sovjetov, na katerem so odposlanci delavcev, kmetov in vojakov ustanovili sovjetsko republiko Ukrajino, sprejeli Leninove dekrete o miru, zemlji in delavski kontroli nad industrijo in trgovino ter se slovesno izrekli za trajno zvezo s Sovjetsko Rusijo.

V čast teh zgodovinskih dni je bila danes tu svečana seja Vrhovne Rade (Sovjeta) Ukrajine, na kateri so govorili prvi sekretar CK KP Ukrajine Aleksej Kirilenko, prvi sekretar KP SZ Hruščev, predstavniki vseh sovjetskih republik ter mest Moskve, Leningrada in Stalingrada. Po vseh tovarnah, rudnikih, kolhozih, sovjeh, ustanovah in šolah ter po vaseh in mestih Ukrajine so že imeli svečane sestanke in mitinge.

Ukrajinci s ponosom govorijo o svojih velikih uspehih, ki so jih dosegli v minulih štiridesetih letih, vzlic strašnemu opustošenju njihove bogate dežele v obeh velikih vojnah. Ukrajina je po svojem pomenu, velikosti, številu prebivalcev in industrijski moči med sovjetskimi republikami na drugem mestu in razmeroma najbolj razvita med njimi. Na mnogih gospodarskih področjih celo absolutno in relativno prekaša mnogo evropskih dežel. Po pridelku koruze je v Evropi na prvem mestu, pšenice pa je pridelala zadnja leta več kakor Kanada ali Francija. S sladkorno peso

ima posejane večje površine kakor 11 evropskih držav skupaj.

Skupini tujih dopisnikov so pokazali dokumentarni film »Ukrajina živi«, v katerem so zelo uspešno prikazali mnoge uspehe socialističnega razvoja te republike.

O. Milčević

AVSTRIJCI MED VZHODNIM IN ZAHODNIM TRGOM

Donski premog izpodriva ameriškega v linških visokih pečeh

(Od našega dopisnika)

Dunaj, decembra

Dunajski zvezni gospodarski inštitut je v svojem decembrskem poročilu objavil, da so se trgovinski stiki med Avstrijo in Sovjetsko zvezo močno razvili. V letošnjih prvih desetih mesecih so uvozili iz SZ blaga za 440 milijonov šilingov, medtem ko so ga izvozili za 527 milijonov. V primerjavi z letom 1956 je to 196-odstotno zvišanje uvoza in 94-odstotno zvišanje izvoza. Do konca leta se bo avstrijski uvoz iz SZ zvišal na 500, izvoz pa na 600 milijonov. V zunanjetrgovinski lestvici SZ je Avstrija na desetem mestu, kar zadeva izvoz, in na devetem glede na uvoz. Kljub temu pa dogovorjeni trgovinski okvir 860 milijonov letos ne bo izpolnjen. Trgovinski stiki so za sedaj še v začetnem stadiju in v praksi se večkrat kaže, da tehnične možnosti še ne ustrezajo željam obeh trgovskih partnerjev.

Sovjeti prodajajo Avstrijcem še vedno predvsem surovino in žito. (Letos so Avstriji nakupili v SZ posebno veliko ječmena.) Samo 9% uvoza iz SZ je polizdelkov in končnih izdelkov. Posebno naftne cevi nudi SZ z zelo ugodnimi pogoji. SZ izvažava v Avstrijo tudi manjše količine strojev, ne-

kateri kovine, krzno in gramofonske plošče. Ker so Sovjeti — v razliko od prejšnjih let — zelo povečali svoje dobave Avstriji, so tudi Avstriji več izvozili v SZ. Stiri petine avstrijskih dobav zavzemajo industrijski izdelki, predvsem stroji in prometna sredstva (avtomobili, lokomotive).

Letos v oktobru sta sklenili obe državi dolgoročno pogodbo, po kateri naj bi se trgovinski promet, izražen v denarju, do leta 1960 povečal na 60 milijonov dolarjev (1,5 milijarde šilingov). Pri tem se zanimajo Sovjeti predvsem za avstrijsko jeklo: leta 1960 bo Avstrija prodala SZ desetino svojega jekla in železa, medtem ko znašajo sedanji kontingenti samo 1,3% avstrijske železarske proizvodnje. Avstrijski uvoz žita iz SZ pa se bo do leta 1960 zmanjšal. Medtem ko so ga še lani uvozili 160.000 ton, ga bodo leta 1960 uvozili samo še 100.000 ton. Zato pa si iz SZ obetajo toliko več bombaža in azbesta.

Odločilno za bodoče trgovske stike med SZ in Avstrijo pa bo, kako bodo Sovjeti reagirali na avstrijske zahteve po njihovem premoгу. Letos so uvozili 100.000 ton donskega premoga, prihodnje leto ga bodo 500.000 ton, leta 1960 naj bi se uvoz povečal že na 900.000 ton. Avstrija sama premoга

skorajda nima (premog na avstrijskem trgu je približno šestkrat dražji kot n. pr. v Jugoslaviji), zato si ga skuša zagotoviti čim več od zunaj. Posebno dunajske plinarne in kombinat jekla VÖEST (bivši »Hermann Göring-Werke«) v Linzu se zanimajo za ruski premog. Kot nekaj »preventivni ukrep« je v pogodbi tega kombinata z zahodno-nemškimi železnicami določba, po kateri bodo odsele dovažali ameriški premog v Avstrijo po železnici in ne več po Donavi. Donavsko brodovje so si tako »rezervirali« za prevoz sovjetskega premoga. V načrtu imajo namreč, da bi uvažali premog iz donskega bazena po Črnem morju in Donavi v Linz.

Leta 1961 prenehajo avstrijske obvezne dobave Sovjetski zvezi po državni pogodbi in leta 1965 poteče tudi desetletna doba za oddajanje avstrijske nafte Sovjetom. Ze zdaj je jasno, da bodo te dobave nadaljevali po prostem dogovoru. Kot vse zahodnoevropske države si tudi Avstrija na vse kriplice prizadeva, da bi prišla v čim boljši trgovinski stik z Vzhodom. Zaradi tega tudi toliko pomislekov proti enotnemu zahodnoevropskemu trgu. Zda nekaj govorijo, da išče Avstrija stike tudi z LR Kitajsko. Nedavno potovanje prvaka ÖVP (Avstrijske ljudske stranke) dr. Tončiča po vzhodnoazijskih deželah je po mnenju dunajskih gospodarskih krogih vidna utemeljitev takih domnev. Navezava tesnejših stikov z LR Kitajsko pa bi terjala avstrijsko priznanje te dežele, kar bi bilo seveda tudi velikega mednarodnopolitičnega pomena.

V LABORATORIJIH
INSTITUTA
BORIS KIDRIČ

POD ČUJEČIM OČESOM IZOTOPOV

Plavži v Zenici bodo varovali kobalt 60 — Atomisti v tekstilnih tovarnah

O radioaktivnih izotopih ljudje po navadi mislijo, da so »vsemogočni«. Treba jih je samo imeti. Zato dobiva inštitut za jedrske vede »Boris Kidrič« v Vinčah vsak dan zahteve od podjetij, zdravstvenih ustanov, inštitutov, naj jim priskoči na pomoč... Čeprav je inštitut predvsem znanstveno raziskovalna ustanova, dostikrat rad pomaga. Pomaga tam, kjer terja problem posebno obdelavo izotopov ali njihovo posebno obravnavanje med delom, nadalje če gre za posebna merjenja, kontrolo virov sevanja, obsevanje posameznih vzorcev itd. Pogosto pošilja sodelavce, da na kraju samem proučijo stvar. Tako se je sodelovanje z industrijo in raznimi ustanovami že zelo razširilo ter je zelo raznoliko.

»ATOMSKI« OBISK V ZENICI

Zenica je dobila letos »atomski« obisk. Sodelavci inštituta v Vinčah so se lotili naloge, da zavarujejo plavž v železarni pred razbeljeno rudo. Kajti šamotna obloga, debela 80 do 70 cm, se zaradi tega, ker ni kontrole, čisto uniči, kar lahko povzroči nesrečo. Takšen primer se je pripetil v neki tuji tovarni: ruda je postopno odstranila oblogo do jeklene stene peči. Potem ni bilo rešitve. Nekaj centimetrov debela jeklena stena je postala razbeljena in se je — stala. Iz peči je brizgalo tekoče železo. Nesreča je terjala človeške žrtve in povzročila veliko gmotno škodo.

● Kvalitetni znak — samopomoč potrošniških organizacij v Nemčiji. Pri nakupu dnevni in gospodinskih potrebščin tudi v Zahodni Nemčiji gospodinjstvo težko presodijo, ali je določeno blago kvalitetno oziroma ali je cena primerna. Nekatera nesolidna proizvodna podjetja izkoriščajo konjunkturino in dajejo na trg manj kvalitetno blago ter za to blago postavljajo pretrane cene. Zato so nemški potrošniki segli po samopomoči. Za zaščito potrošnikov pred nakupom nekvalitetnega ali predragega blaga ustanovljajo zdaj delovna skupnost nemških organizacij potrošnikov po ameriškem vzorcu poseben inštitut, ki bo preizkušal blago dnevne potrebe in predmete za gospodinjstvo glede kakovosti in primerne cene. Blago, za katero bo inštitut ugotovil, da je kvalitetno in da je cena primerna, bo tovarna lahko opremila z zaščitnim znakom in napisom, da so potrošniške organizacije blago preizkušale in ga gospodinjstvom priporočajo. Dovoljenje podjetjem, da opremijo blago s tem znakom, pa bo veljalo samo tako dolgo, dokler bo podjetje držalo nespremenjeno kakovost in ceno. V ZDA je podoben zaščitni znak (»Guaranteed by Good House Keeping«) uspešno uveljavil in se gospodinjstva že dolgo po njem ravnavajo pri nakupu.

Tudi tu pomaga čuječe oko izotopov.

Elaborat o tem je že skoraj dokončno pripravljen. Znanstvenik je izbral radioaktivni kobalt 60. Na petih ali šestih krajih v različnih višinah bo kobaltov izotop vdelan v šamotno oblogo. Vsa peč bo prekrita z mrežo izotopov. Potem bo kontrola zelo lahka.

Dovolj je, da približno števec kateremukoli kraju z vdelanim izotopom, da lahko na podlagi udarcev doženejo, ali je obloga poškodovana. Kobalt bo povsod vdelan na treh krajih, denimo na petem, desetem in širidesetem centimetru od notranjosti peči. Vsi trije izotopi skupaj oddajo določeno število udarcev na števec. Če je to število manjše, pomeni, da je odpadel eden izmed izotopov in torej tudi del obloge. Kateri, to doženejo glede na jakost sevanja. Natančno lahko ugotovijo, kakšna je na posameznih krajih obloga in kje je potrebno poseči vmes.

NAELEKTRENO BLAGO

Malokdo ve, da se nit svile, blaga ali vlakna, ko gre skozi stavbe, naelektiri. Ovit »cev« postane čisto pravi akumulator: dovolj je, da se je človek, ko jo snajemo s stroja, samo dotakne, že ga spreleti električni tok. Zato blago ne gre takoj na tržišče. Najprej mora nekaj časa ležati v skladišču, dokler se ne nazelektiri.

Podobno je tudi s papirjem in plastičnimi masami. Takšne »električne« lastnosti ima vsako blago, ki gre v nitih skozi stroj.

V zvezi s tem je znanstvenik-atomist obiskal tekstilni tovarni »Leteks« v Leskovcu in »Branko Kršmanović« v Paračinu. Zavod

za pospeševanje proizvodnje v tekstilni industriji se je obrnil na inštitut »Boris Kidrič«, da bi mu pomagal v tako imenovanem dešariranju, odpravljanju naelektrenosti iz tekstilnega blaga.

Naelektrenost bi lahko, pravi znanstvenik, odpravili že med proizvodnjo, če bi šla nit pod nekim kovinskim glavnikom. Toda potem bi se lahko pokvarilo tudi blago, da sploh ne omenjamo še vlažne niti papirja.

Poznamo pa stroje za »čiščenje« naelektrenosti, ki izkoriščajo radioaktivno sevanje izotopov. Enega izmed njih smo si lahko ogledali tudi na sovjetski razstavi o uporabi jedrske energije v narodnih namene, ki je bila lani v Beogradu. Nit plastične mase, ki je šla preko valjev stroja, je na merilnih pokazala tudi do 20.000 voltov. Toda tu je bila rešitev — palica s plastjo radioaktivnega izotopa. Treba jo je bilo samo potegniti pod nitjo in kazalec na merilniku naelektrenosti je v hipu zdrnil na ničlo. Takšne naprave na svetu že proizvajajo za praktično uporabo.

Na podlagi merjenja v Leskovcu in Paračinu je sodelavec inštituta izbral izotop za dešariranje in določil njegovo jakost. Gradivo bodo poslali Zavodu za pospeševanje proizvodnje v tekstilni industriji. Z montažo palice z izotopi, nad katero bo šla nit blaga, papirja ali plastične mase, bomo tudi pri nas izdelke osvobodili naelektrenosti. Potem bodo šli lahko takoj na trg, ne da bi jih morali prej za nekaj časa shraniti v skladiščih.

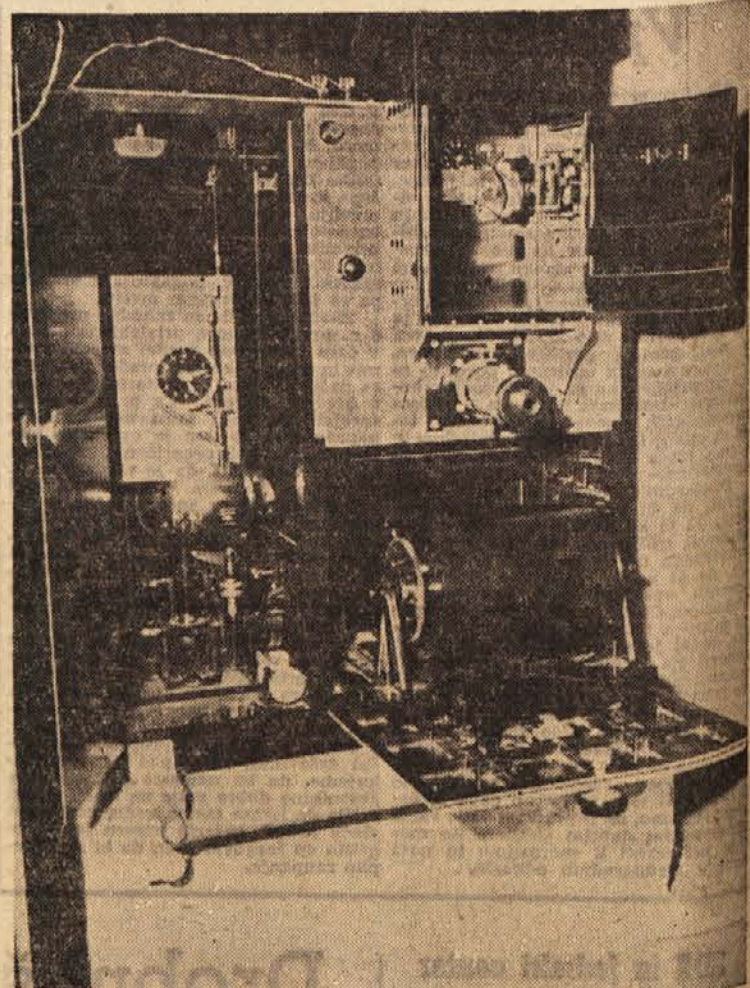
SEVANJE, KI JE TISOČKRAT MOČNEJŠE OD SMRTONOSNEGA

V laboratorijih inštituta obseva tudi izdelke za razne fakultete in inštitute. Vzorce izpostavljajo zelo močnemu viru sevanja, katerega jakost je tisočkrat močnejša od doze, ki je za človeka smrtna. Zaradi tega polagajo ampule z vzorci v ta aparat z dolgo kovinsko palico, zaščitna obloga okrog radioaktivnega kobalta 60

v tem viru pa je napravljena iz približno poldruge tone svinca.

Strokovnjaki pravijo, da je moč marsikaj doseči s tako močnim sevanjem. Pod vplivom tega sevanja se vino v kratkem času »postara«, kot da bi nekaj let ležalo v kleti, sir in razna druga živila pa je moč ohraniti dalj časa, da se ne pokvari. Seme bora ima po sevanju znatno večjo življenjsko moč, tako da je lahko na ta način v mnogo krajšem času kot običajno vzgojiti gozdove iglavcev. Za zdaj pa je moč vsa ta sevanja opravljati samo z majhnimi vzorci. Inštitut bo predvidoma v kratkem času dobil še en znatno močnejši vir sevanja.

K urejanju raznih vprašanj v posameznih panogah bo vsekakor mnogo pripomogla šola za ravnanje z radioaktivnimi izotopi, ki posluje v inštitutu. Iz nje bo prišlo večje število strokovnjakov s tega področja, v inštitutu »Boris Kidrič« samem pa so že zgradili prototipe številnih naprav za izkoriščanje izotopov, ki jih lahko zdaj izdeluje tudi naša industrija. Po dograditvi našega prvega reaktorja bodo ustvarjene možnosti za sodelovanje ter pogoji za znatno širšo uporabo radioaktivnih izotopov na vseh področjih gospodarstva in pri raziskavah. S. T.

Pri vasi Brestoviku blizu Beograda so zgradili prvi jugoslovanski geomagnetski observatorij, ki pomeni prispevek jugoslovanskih znanstvenikov programu mednarodnega geofizikalnega leta. Observatorij bo skupaj z okrog 130 stalnimi in začasnimi observatoriji na svetu ugotavljal absolutno jakost magnetnega polja Zemlje in nenehno beležil njegove spremembe. Na sliki: Del instrumentov za fotografsko snemanje sprememb v magnetnem polju Zemlje.

BELEŽKA S SEJE GLAVNEGA ODBORA LETALSKE ZVEZE SLOVENIJE

LETALA ZA ŠPORTNE turistične in gospodarske namene

Civilno letalstvo — perspektiva sodobnega prometa in turizma

Organizacije LZS so letos dosegle lepe uspehe. Letalska karta se je povečala za štiri nova letališča: Bovec, Cerklje, Ajdovščina in Slovenj Gradec. Letalske usluge za razne turistične in gospodarske akcije so vzbudile zanimanje za izkoriščanje letal v te namene pri mnogih podjetjih in ustanovah po vsej Sloveniji — pogoji za razvoj civilnega, turističnega in gospodarskega letalstva so tu — treba je le več visoko strokovnega kadra.

Razvoj civilnega in gospodarskega letalstva, ki se bo razmahnil pri nas že v prihodnjem letu, bo zahteval najvišjo strokovno usposobljenost letalskega kadra. Večina pilotov, s katerimi razpolaga LZS, namreč še ni zrela za popolnoma samostojno letenje. Profesionalnih pilotov je malo in še ti niso vsi usposobljeni za učitelje motornega letenja. To stanje so delno izboljšali z internatom za motorno letenje v Ptuj, kjer se je letos izšlo 23 novih motornih pilotov. Nadaljnje šolanje in izpopolnjevanje kadrov bodo omogočili internati za motorne pilote, ki jih bodo organizirali v prihodnjem letu v alpskem letalskem centru na Bledu, v Mariboru in v Ljubljani.

Podobne internate je predlagala komisija tudi za jadralne pilote, kjer se je izkazalo, da dosežani način šolanja jadralcev v letalskih šolah ni bil najboljši. Tako bodo ustanovili v enem letu enomesečne internate v aeroklubih: Slovenj Gradec, Nova Gorica, Novo mesto in Postojna. V Lescan pa bodo organizirali razen tega

tudi poseben tečaj za alpsko jahanje.

Program padalske dejavnosti se bo odsljed odvijal pozimi na teoretičnih predavanjih, poleti pa v praktičnih skokih. Prihodnje leto bo število skokov precej višje od letošnjega, ker bo dobila LZS na razpolago transportna letala Ju-52, ki so za množične skoke najbolj primerna.

MODELARSTVO V SENCI OSTALIH PANOG

Ceprav se je število modelarjev povečalo od lani za 25 %, modelarstvo še vedno ni moglo prodreti v tiste predele, ki so izven območja aeroklubov. V posamez-

nih aeroklubih pa je delo modelarjev včasih precej zastopljeno.

PERSPEKTIVE V PRIHODNJIH LETIH

V začetnem obdobju civilnega, turističnega in gospodarskega letalstva mora LZS urediti letalski promet, urediti letališča za športno, turistično in lokalno dejavnost, upostaviti zveze in uvesti radiofiksacijo letališč in letalsko meteorološko službo. Za razvoj prometa pa bo treba nabaviti več turističnih in športnih letal ter helikopterjev. Izboljšati in povečati bo treba domačo letalsko proizvodnjo in izolirati čimveč dobrih pilotov.

Zmogljivost plovnega parka

donavskega Lloyda se bo do leta 1961 povečala za 14.000 ton

Sisak, decembra. — Letošnji promet pristanišča v Sisku znaša okrog 150.000 ton, kar pa je relativno malo glede na zmogljivost industrije v Sisku in možnosti rečnega prometa. Že leta 1878 je znašal promet pristanišča v Sisku 90.000 ton, kar pomeni, da se je v 81 letih le neznatno povečal. Do

osvoboditve namreč ni bilo mnogo storjenega za regulacijo rek in za vzdrževanje pristanišča ter skladiščnih prostorov, posebno še na Kolpi, ki se pri Sisku izliva v Savo.

Po osvoboditvi, ko se je povečala zmogljivost rafinerije nafte ter so zgradili železarno in uredili silos v Sisku, so začeli urejati strugo reke Kolpe. Po Kolpi lahko zdaj plovejo ladje s polno obremenitvijo.

Predstavniki donavskega Lloyda menijo, da pristanišče v Sisku ni na ugodnem kraju. Sava je precej regulirana, vendar pa je na nekaterih mestih, ko voda upade, ladijski promet zelo težaven, ponekod celo tedaj, ko reka naraste. Plovbo na primer zelo ovirajo stari mostovi pri Slavonkem brodu in Brčkem, ki so prenizki, prav tako pa tudi ostanki starega mostu pri Bosanskem Samcu.

S posojilom, ki ga je dobil na desetem natečaju investicijske banke, je donavski Lloyd nabavil tri tankerje — vlačilce po 1000 ton nosilnosti. Gradijo še dva tankerja, ki bosta dograjena do srednje prihodnjega leta.

Lloyd prav tako obnavlja bivšo motorno ladjo »Zagreb«, zdaj »Vratnik«, ki bo imela motor s jakostjo 240 KS. Obnovljena bo konec tega leta. Gradijo tudi motorno ladjo »Bilogora«, ki bo imela dva motorja po 300 KS in bo predvidoma dograjena maja leta 1958. Podjetje posveča mnogo pozornosti obnovi starega plovnega parka in je generalno popravilo skoraj vse tovrstne ladje. S sredstvi iz desetega natečaja investicijske banke se bo plovni park do leta 1961 povečal za 14.000 ton nosilnosti in 5000 KS. S. P.

POGLAVJE IZ ELEKTRIFIKACIJE SLOVENSKEGA PRIMORJA

NA KRASU IN V ISTRI bo električna luč nepretrgoma svetila

Po kraških in istrskih vaseh so se ljudje pritoževali: po trikrat in večkrat na večer je ugasnila električna luč; včasih je ugasnila za ves večer. Stroji niso mogli delati s polno zmogljivostjo. Elektrike ni bilo dovolj, čeprav so jo Soške elektrarne dovajale s polno zmogljivostjo v električno omrežje visoke nape-

nižjo voltažo. Od elektrarn dobivajo tok s 110 kV in ga transformirajo na 50 kV. Nekaj podobnega so delali tudi v Sežani, vendar je bila zmogljivost prejšnjega transformatorja le 12 megavov, sedanega transformatorja v Divači pa je 20 megavov. Računajo pa, da bodo v najkrajšem času dobili še drug.

bodo izgotovili prihodnje leto. Sredstva so že odobrena.

NAJVEČJI OBJEKT TE VRSTE NA PRIMORSKEM

To so bili goli podatki. Največji električni objekt te vrste na Primorskem je finansirala Elektroindustrijska skupnost Slovenije, gradili Kraševci in električne naprave prav tako montirali Kraševci. Načrt je izdelala ELES. Ves skupaj pa je dosegel 450 milijonov dinarjev. Ko bo postavljen daljnovod do Črnega Kala, pa bo delo veljalo deset milijonov nad pol milijarde.

Ce pride v RTP (tako se spoznavajo strokovnjaki — mi moramo že zapisati polno ime: razdelilna transformatorska postaja), so ljudje, ki tam delajo, prav za prav ki so tam delali že od tedaj, ko je bila tam še gmajna, ponosni. Glejte, to smo napravili! Tega ne rečejo, pač pa povedo: Ko bomo dobili še drugi transformator, ko bomo montirali še nekaj stikal, takih in drugačnih, ko bomo priključili daljnovod, ko bomo še to in ono... Ponosni so, da so delali na takem velikem objektu in da ta že dela, čeprav še ni povsem zgrajen.

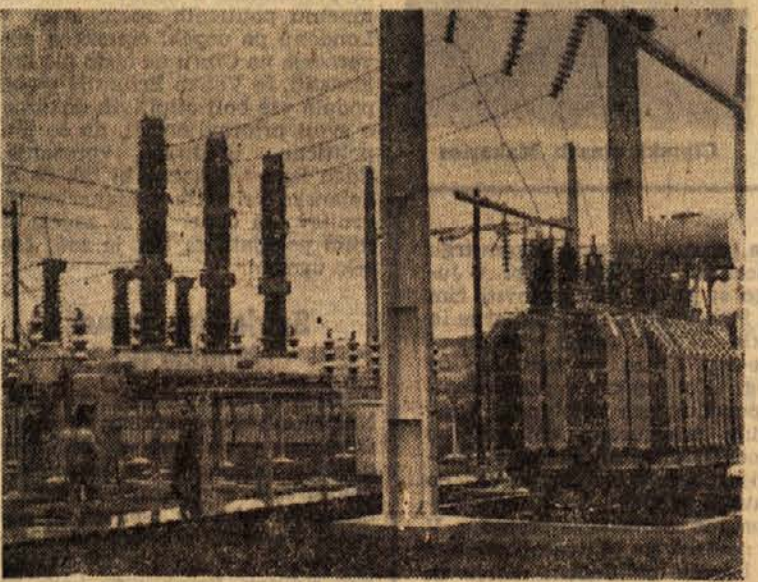
»Veste, to je začasno montirano. Morali smo kar čez noč prekopati žice,« pojasnjuje obratovodja tov. Batič, ko si ogledujemo manjši transformator. Montirali so napeljevali vod na najbližjem drugu in viseli na njem kot netopirji. Tako delo je precej tvegano.

Tov. Batič nas vodi po prostoru, kjer so nameščene vse močnejše naprave. Stikala najrazličnejših vrst. Transformator nas je veljal 80 milijonov dinarjev, tehta pa nad 50 ton. Pripeljali so ga na tankovski prikolici. Samo olja je v njem 16 ton.

Od transformatorja in od drugih naprav vodijo posebni podzemeljski kabli do prijazno urejenega poslopja. V njem so vse merilne in kontrolne naprave. Dan za dnem in vso noč sta

enak transformator. Razdelilna transformatorska postaja v Divači dela zdaj s polno zmogljivostjo prvega transformatorja. Ko bo prišel še drugi transformator, računajo, da bo glede na vedno večjo potrošnjo električne energije tudi ta oddajal s skoraj polno zmogljivostjo.

Ob glavni razdelilni transformatorski postaji je Elektro-Sežana montiral še manjši transformator, ki oddaja električni tok, transformiran na 10 kV, električnemu omrežju na Krasu in v Istri. Hkrati napeljujejo nov daljnovod od Divače do Črnega Kala, po katerem bodo v začetku oddajali tok na 50 kV. Daljnovod do Hrpelj je v glavnem gotov, do Črnega Kala pa ga

Nova razdelilna transformatorska postaja v Divači

tošti. V Sežani so imeli zasilen transformator, ki ni mogel oddajati toliko električne energije, kolikor bi jo potrošniki potrebovali. Mnoge gospodinjstva je kuhajo na elektriko, v kraške hiše je prišlo več električnih aparatov, industrija se je skokovito povečala.

RTP NA KRAŠKI GMAJNI PRI DIVAČI

Treba je bilo nekaj ukreniti. Daljnovoda (eden je last jugoslovanskih železnic) peljeta mimo Divače po kraški gmajni. Tu so jih presekali in speljali skozi nov transformator. Od tega transformatorja pa oddajajo električni tok naprej v znatno

ob teh napravah dva strokovnjaka, ki nadzorujeta neslišno pretakanje električnega toka, ugotavljata, kako naprave delujejo, in sta takoj pri roki, če je treba kakšno stvar urediti, kje poseči in izravnati pretok.

TEŽAVE PA JIH SE SKRBIJO

Oglasilni smo se že v Sežani na vodstvu električnega distribucijskega podjetja. Veseli so novega objekta v Divači. Človek ima občutek, ko govori z njimi, da so že začeli misliti, čim so se rešili najhujše skrbi, na druge težave. Tu je še Razdrto in napajanje električnega omrežja v Postojni. V transformator na Razdrtem so dobivali tok iz daljnovoda po Vipavski dolini. Ta pa ni zadovoljal. Tudi sedanega bo treba verjetno rekonstruirati, da bi zadovoljili potrošnike električne energije v zgornjem delu bivšega postojnskega okraja. Nalog in skrbi je toliko, da so ljudje kar naprej vpreženi — delajo, skrbijo in mislijo na najprimernejšo rešitev.

Nekako nelagodna želja pri vseh razgovorih pa je bila nova hidrocentrala nad Osposom. Ta sicer ne bo rešila sežanskih električarjev drobnih skrbi, ven-

dar bo to nov, velik objekt, ki jim bo pomagal, da bodo s še večjo vneto skrbili, da bo električna luč svetila nemoteno po istrskih in kraških hišah, da bodo delovali po tovarnah in podjetjih nemoteno ustvarjali nove dobrine na strojih, ki jih bo poganjala nevidna sila. M. St.

Napeljevanje žice na novem elektrovodu Divača—Hrpelje

Pestrejše delo jih odlikuje

Sindikalne podružnice in posamezni člani so bili letos mnogo bolj razgibani kot druga leta

V nedeljo 22. t. m. so delegati sindikalnih organizacij iz ptujske občine na obnem zboru občinskega sindikalnega sveta razpravljali o delu sindikalnih organizacij v obdobju od zadnjega občnega zbora. Obveljalo je splošno ugotovitev, da je v tem času delo sindikalnih organizacij postalo pestrejše ter da je imel občinski sindikalni svet bolj neposredne stike s posameznimi delavci, ki se udeležujejo v delavskem samoupravljanju, kot druga leta. Sindikalne organizacije so postale pomemben činitelj v političnem in gospodarskem dogajanju posameznih podjetij in družbenem življenju sploh. Posebno razgibano je bilo delo sindikata v obdobju volitev v delavske svete in pred kongresom DS.

Občinski sindikalni svet v Ptuju ima sedaj izredno veliko delovno področje, saj združuje 70 sindikalnih podružnic, ki imajo skupno okrog 7000 članov. Občni zbor sindikalnih podružnic so bili večinoma dobro pripravljeni in opaziti je bilo, da je tudi razprava na teh zbora bila bolj sproščena kot po navadi. Posebno razvese-

Središče Ptuja ima te dni nenavadno podobo. Delavci, ki polagajo vodovodne cevi, so prispeli na Trg mladinskih brigad. Tudi najbolj žmogledi Ptužjani so zdaj prepričani, da bo mesto končno le dobilo vodovod. Prizor na sliki kaže dela pri polaganju vodovodnih cevi na Trgu mladinskih brigad. Ker pa delo zelo naloži poteka, je zdaj na tem mestu že zopet tlak, jarke pa kopljejo vzdolž Lackove ulice. Do zime nameravajo položiti vodovodne cevi do železniškega prelaza

Vsi člani naj bi odločali o načinu dela

v Zvezi kulturnih delavcev v Mariboru

Zveza mariborskih kulturnih delavcev vključuje vse tiste, ki so se bolj ali manj uveljavili na področju raznih zvrsti umetniške in znanstvene dejavnosti. Med člani so najštevilneje zastopani pedagogi, dramški, likovni, glasbeni in književni ustvarjalci, manj pa je inženirjev, zdravnikov, pravnikov in drugih poklicev. Ni mogoče trditi, da ne čutijo potrebe po članstvu v Zvezi, marveč je njihovo odsotnost treba iskati drugje. Zbirajo se namreč v svojih stanovskih združenjih ali društvih, kar je povsem razumljivo, saj v njih obravnavajo zlasti stvari, ki so neposredno povezane z njihovim poklicem ali so jim glede na vsebino zelo blizu.

Po ugotovitvah občnega zbora je Zveza tudi letos težila svoje dejavnosti usmeriti na predavanja. Ta so bila porazdeljena na posamezna področja, da je tako članstvo imelo večjo izbiro. Vendar je povprečen obisk na predavanjih pokazal, da bo v prihodnje potrebno posvetiti temu vprašanju več pozornosti. Morda ni dovolj, da upravni odbor Zveze sam do potankosti izdela načrt predavanj za svojo mandatno dobo, temveč bi bilo umestno in priporočljivo, da povabi k sodelovanju vse članstvo. To bo kaj lahko izvesti s pisмено ali ustno anketo. Dolej je bilo med obiskovalci največ zanimanja za predavanja, ki obravnavajo potopisno, dramsko in glasbeno področje, prijetno je presenetila tudi udeležba na predavanjih, ki so jih imeli predavatelji v tujem jeziku. V prid Zvezi velja zapisati, da je med poslušalci zmeraj več mladine, kar je hkrati najboljši odgovor tistim, ki kažejo pretirano zaskrbljenost glede njenega nadaljnjega razvoja.

Razmeroma nezadovoljiva udeležba na občnem zboru je prav tako opozorila upravni odbor, da bo potrebno doseči boljše povezavo s članstvom. Kot eno izmed oblik so navzoči predlagali poglobljanje družabnega življenja, ki bo lahko

Pri Tovarni dežnikov bodo odprli pletilnico

Tovarna dežnikov v Lendavi bo odprla prihodnji mesec nov obrat, pletilnico. Tako bodo zaposlili precej delavcev. Za obrat bodo kupili nove stroje. Težave pa bodo z obratnimi prostori, to pa tako dolgo, dokler ne bodo zgradili novih.

Ni vseeno, kakšen je prodajalec

Na nedavni seji sveta za blagovni promet pri Okrajnem ljudskem odboru v Celju so med drugim člani opozorili organe tržne in sanitetne inspekcije, naj v bodoče strožje postopajo s tistimi prodajalci v trgovinah, ki so neprimerno obelodani in urejeni. Dejstvo je, da so v večini trgovin prodajalci dejstveno obelodani in urejeni, kar je najhujša pomanjkljivost v mali trgovini in umazanemu delavnemu plaščem in nič boljšimi rokami. Nemara bi ponekod tudi poslovalci lahko bolj skrbeli za osebno higieno zaposlenih.

Direktorji, dijaki, starši in profesorji so že posedli po klopih. Posvet se bo vsak čas začel...

salnici VII. gimnazije v Ljubljani res zbrali skoraj vsi povabljeni. Nekakšna negotovost je odsevala iz njih, ko so skupaj — starši, profesorji in dijaki — posedli po klopih. Nestrpno pričakova-

hen in ne more sprejeti številnih zavarovancev, ki iščejo zdravniške pomoči. Enako so delegati grajali delo socialnega zavarovanja, zaradi zaostankov pripadajočih hranarin, čeprav je večkrat tudi krivda samih podjetij, ki ne dostavljajo predpisanih obrazcev. Tudi problem stanovanj so našli in kritizirali stanovanjsko upravo, ki rešuje prošnje počasi in neuspešno. Poglavlje zase je prehrana delavcev; le tovarna glinice in aluminija v Kidričevem omogoča delavcem mleko in čaj ter malico. Tovarna perila »Delta« v Ptuju ima bife, ki ga vzdržuje sindikalna podružnica in kjer dobe delavci poceni malico. V drugih podjetjih pa so delavci odvisni od malice, katero prinesejo s seboj.

Nadalje so razpravljali o strokovnem izobraževanju delavcev, podporah, katere daje sindikat zaposlenim, o vprašanju plačnega sistema in številnih drugih rešeh, o katerih razpravljajo sindikalne organizacije. Ne malo so razpravljali tudi o stanju v prostvi, kjer je posebno stanje šolstva kritično. Na občnem zboru občinskega sindikalnega sveta so sprejeli program dela za prihodnje leto ter izvolili novi 25-članski plenum.

-mr.

Stvarneje planirati

Podjetja v murskosoboškem okraju izpolnjujejo planske obveznosti — le Nafta se je ušla — letos ne bodo načrpali toliko nafte kot so planirali, s tem pa bo prikrajšan okrajni investicijski sklad

Pomurska podjetja letos izpolnjujejo svoje planske obveznosti, razen dveh: lendavske Nafta in ljutomerske Tovarne usnja. V devetih mesecih so izpolnili letni plan po količini 68,8-odstotno, kar pomeni, da se je fizični obseg proizvodnje v industrijskih podjetjih povečal za 15 odst. v primerjavi s istim časovnim razdobjem lani. Manjka potemtakem še 6,2 odst., toda če ne upoštevamo planirane proizvodnje Nafta, ki je najmočnejše podjetje v okraju, in tudi njenega uresničenja, potem lahko zaključimo, da so pomurska industrijska podjetja izpolnila letošnji proizvodni plan po količini 77-odstotno ali 2 odstotka več, kot je

Analiza tričetrletnega izpolnjevanja proizvodnih nalog pomurskih industrijskih podjetij pa kaže tudi na to, da bodo morala nekatera podjetja v prihodnosti mnogo bolj realno planirati svojo letno proizvodnjo, kar še zlasti velja za lendavsko Nafto; v tem podjetju so namreč predvidevali v proizvodnem načrtu, da bodo načrpali mnogo več nafte, kot jo bodo do konca leta v resnici lahko, zato pa bo pri svojih dohodkih občutno prikrajšan okrajni investicijski sklad in dokaj ohromljena tudi kreditna bilanca okraja.

Da bi v prihodnjem letu preprečili tako nesorazmerja med planiranimi in uresničeni planskimi obveznostmi, nameravajo v kratkem sklicati posvetovanje, ki se ga bodo predvidoma udeležili predstavniki Nafta, okraja in republiških organov, da bi našli skupen imenovalec za bodoče odnose in obveznosti tega največjega pomurskega podjetja do komunne, okraja in širše skupnosti.

-že

Bo v naslednjem letu več?

Za obnovo Stare grofije, kjer sta Mestni muzej in Studijska knjižnica, so letos namenili le nekaj več kot 3,5 milijone dinarjev. To je seve premalo, da bi lahko začeli z obnovitvenimi deli. Odbor za obnovo tega zgodovinskega objekta v Celju upa, da bo prihodnje leto v ta namen na razpolago več okrajnih in občinskih sredstev. Potlej bo moč temeljito začeti obnavljati.

-F.

V »Savi« že novembra izpolnili plan

Do konca novembra letos so v tovarni gumijevih izdelkov »Sava« v Kranju proizvedli za 4053 milijonov dinarjev proizvodov ali 4036 ton in s tem izpolnili letni plan. Do konca decembra bodo proizvedli še okrog 340 ton najrazličnejših gumijevih izdelkov. S tem se je proizvodnost v »Savi« povečala za tri in polkrat napram letu 1946. Stevilo zaposlenih pa so povečali za 100 %.

Po načrtu za prihodnje leto predvidevajo za nekaj odstotkov večjo proizvodnjo kot jo bodo dosegli letos, občutno pa se bo povečala proizvodnja v letu 1959, ko bodo začeli obratovati novi stroji. Že letos so začeli graditi novo skladišča, predvidena pa so tudi nekatere rekonstrukcije na Gasteju. Predvsem bodo razširili zmogljivost pnevmatkarne in povečali asortiman. Prihodnje leto bodo začeli proizvajati tudi pnevmatiko za osebne avtomobile »Fiat 600«.

Sodelovanje med sindikati in SZ je bilo uspešno

V nedeljo je bila v Konjicah letna skupščina občinskega sindikalnega sveta. Poročila so precej podrobno zajela delovanje sindikatov; med najbolj pozitivne uspehe pa sodi sodelovanje z odbori Socialistične zveze v času predvolilnih priprav. Delegati so v razpravi opozorili na kritično stanje v šolah, ki imajo slabe prostore in nimajo opreme, niti učnih pripomočkov. Precej so govorili tudi o stanovanjski stiski v Konjicah in Zrečah, kjer so se podjetja močno razširila, zaposlila nove delavce, vzporedno s tem pa niso gradila stanovanj. Delegati so predlagali, naj bi za tovarnike, ki se vozijo na delo organizirali avtobus, da jim vsaj ne bo treba čakati po delu še na vlak. Komisija, ki so jo imenovali na letni skupščini, bo pripravila načrt dela za prihodnje leto. Razen tega so izvolili nov plenum, nadzorni odbor in delegate za okrajno sindikalno skupščino.

-F.

Redek dogodek

Marija Jezernik s trojčki v celjski porodnišnici

Na pragu Novega leta sta zakonca Jezernik, doma iz Strmca 22 pri Voljniku, pričakovala pristoje — druga otoka. Pred dnevi je žena Marija morala v celjsko porodnišnico. A tu ni dolgo čakala, saj je kmalu zavela... Marija Jezernik, stara 34 let, je v soboto 21. decembra rodila trojčke — Majdo, Ivana in Branka. Trojčki so lepo razviti (2,370 g — 48 cm, 2,770 g — 47 cm in 2,350 g — 45,5 cm). Mati in otroci se dobro počutijo. Rojstvo trojčkov je v celjski porodnišnici redka dogodek. Zadnjičkrat so se tu rodili trojčki leta 1932. Njihova statistika pove, da se rodijo tu trojčki na približno vsake 5700 porodov. Zanimalo nas je tudi, ali sta Jezernikova kdajkoli pričakovala tako številno povečanje družinskih članov. Ne! Mati je pripravila za »drugač« le najpotrebnejše, saj ji je nekaj še ostalo od prvega otroka. Prizna, da bo hudo, če bo zaposlen na občinskem ljudskem odboru v Voljniku, da bo razmeroma skromno plačo, ki pa bo v primeru s tolikim prirastkom še skromnejša. Sicer pa, če bodo vsi zdravi, bodo prav gotovo srečno zvozili voz življenja na strmo pot.

-F. K.

V Trbovljah bodo gostovali

II. študentski festival bo po slovesu in kakovosti nastopajočih boljši od lanskega — Letos bodo zastopani tudi študentje zagrebške in beograjske univerze — Prireditve bodo od 12. januarja do 1. februarja

Sredi januarja se bodo spet dan na dan polnili prostori Delavskega doma v Trbovljah. Revirsko akademsko društvo iz Trbovelj bo namreč priredilo od 12. januarja do 1. februarja tradicionalni II. študentski festival. Predstavniki nastopajočih skupin so bili veseli povabila, da bodo lahko prišli pokazati v Trbovlje, koliko in kaj zmorejo.

Prireditve II. študentskega festivala bodo vsako soboto, nedeljo in četrtek v veliki gledališki dvorani Delavskega doma. Na festivalu bodo sodelovali:

- Eksperimentalno študentsko gledališče iz Zagreba, z jugoslovansko novostjo, Bihajija — Merina »Nevdijiva kaplja«. To delo je bilo uprizorjeno prvokrat letos na Sterjdnem pozorišču v Novem Sadu. Z delom pa so gostovali Zagrebčani še v Belgiji in zasedli na tekmovalju študentskih gledališč prvo mesto in prejeli zlato kolajno.
- Akademski plesni orkester iz Ljubljane je pripravil koncert jazz glasbe. Glasbeniki so sodelovali na mladinskem festivalu v Moskvi in dosegli velik uspeh, gostovali pa so tudi v Parizu. Za Trbovlje pripravljajo nov koncert, na katerem bodo izvajana tudi tri dela, ki jih v Jugoslaviji še nismo slišali.
- Pevski zbor primorskih študentov »Vlado Vodopivec« iz Ljubljane bo nastopil s koncertom pesmi narodov sveta, pel pa jih bodo v originalu. Pel bodo južnoameriške duhovne pesmi ter madžarske, bolgarske, italijanske, španske in druge narodne pesmi. Zbor je dosegel že lepe uspehe, gostoval je že v Beogradu in Zagrebu. Po gostovanju v Trbovljah bo zbor odšel na turnejo po Poljski.
- Slušatelji Akademije za igralsko umetnost iz Ljubljane bodo zagrali Goldonijev komedijo »Sluga dveh gospodov«.
- Na književnem večeru, pesniškov in pismateljev, zbranih v Reviji 57, pa bodo med drugimi nastopili tudi Ciril Zlobec, Veno Taufer, Kajetan Kovič in drugi.
- Z večerom jugoslovanskih plesov in pesmi bo na festivalu nastopila folklorna skupina kulturno umetniškega društva beograjskih študentov »Branko Krstanović«. Skupina je ena najboljših v državi in trenutno z uspehom gostuje po Kitajskem in Japonskem.
- V okviru prireditve II. študentskega festivala bodo še kulturni razgovori, ki jih bo vodil Boris Zherić o najaktualnejših vprašanjih našega današnjega jugoslovanskega kulturnega razvoja, še s posebnim poudarkom na delavski kulturi in njen razvoj. Za zaključek bo 1. februarja zabavno-plesna prireditev v foyerju in stranskih prostorih Delavskega doma. Upamo, da bodo tudi letos Trboveljčani prišli na svoj račun.

M. L.

80 LET JE, ŽE DOLGA DOBA

Ravenski gasilci pred jubilejem

Gasilsko društvo v Ravnah je imelo v nedeljo redni 80. občni zbor. Dober uvod v jubilejno slavnost je bil kratek koncert ravenskega tamburškega zbora.

Iz izbranih poročil in živahne razprave posnemamo, da je prostovoljno gasilsko društvo pod predsedstvom tov. Ivana Zunka in poveljnika tov. Jožeta Smida lepo napredovalo. V svoje vrste je vključilo precej naraščajoč mladinec in pionirjev in je mladinsko desetino že strokovno usposobil preko tečaja, ostalo članstvo se je tudi redno izpopolnjevalo. Društvo je mnogo storilo za preventivo v požarni varnosti, za kar govori dejstvo, da so imeli letos na svojem področju le en sam godnjen požar, pa še ta je bil kmalu zaduščen. Da bodo požare še bolj omejit, bodo na terenu organizirali gasilske trojke in jih opremiti z najpotrebnejšim orodjem. Za uspešno intervencijo pri požarih morajo čimprej dobiti gasilski avtomobil, saj sta desedajna dva tovorna voza že zrela za muzej.

Vprašanje vsakega ravenskega gasilstva pa je gradnja gasilskega doma v Ravnah, saj sedanja razpadajoča zgradba je zdaleč ne ustreza. Gradnja je predvidena že za prihodnje leto.

Članstvo je med drugimi številni pobudami pozdravilo zamisel, da bo gasilsko društvo nosilec prireditve za Korakiški gasilski teden, ki ga nameravajo organizirati spomladi. V tem tednu bodo tudi svečano proslavili 80-letnico ravenskega gasilstva.

Ob tej priložnosti sta si industrijsko - prostovoljno društvo »Zel. Ravne in PGD Ravne izmenjali lepi darili. S skromnimi knjižnimi nagradami je vodstvo obdarovalo najbolj prizadevne oddelke in članse operativne; mladinci in člani, ki so opravili strokovni izpit, so prejeli priznanja.

Ob skupnem kosilu so udeleženci delali načrte, najstarejši gasilski veterani, nekateri med njimi dekajo v gasilstvu že več ko 50 let, so pa pripovedovali zanimive gasilske zgodbe.

-mg

Za tako prireditev bo dela dovolj

Glasbeni svet je eden najdelavnejših svetov Sveta Svobode in prostnih društev občine Jesenice. Da bi pozivili na območju jeseniške občine glasbeno dejavnost, se je odločil organizirati na Jesenicah v Prešernovem tednu glasbeno revijo. Na prvi privedi, ki bo 8. februarja, bodo nastopili le instrumentalni sestavi, na drugi pa samo vokaln. Na vsaki prireditvi bo nastopalo po deset godb, oziroma pevskih zborov z območja jeseniške občine, v skupnem pa bo sodelovalo na glasbeni reviji okoli 600 godbenikov in pevcev. Svetov bo ocenjeval pripravo posameznih društev. Priprave so že v polnem teku.

samo to, da so dijaki sploh spregovorili. Skoraj začudili pa smo se, da so spregovorili tako premišljeno in razumevalno. S tem so si še bolj utrdili naše zaupanje. Seveda pa bomo take sestanke imeli tudi v prihodnje, vendar ne samo v osmi, temveč tudi v ostalih razredih, — nam je povedal direktor sedme gimnazije Janko Černut.

Takšni skupni pomenki staršev, dijakov in profesorjev so pri nas pomembna in zanimiva novost. Že samo uspeh prvih dveh sestankov na ljubljanski VII. gimnaziji pa kaže, da so bili zelo potrebni in bi kazalo z njimi poskusiti tudi drugod.

-mg

V isto klop so prvič sedli skupaj profesor, mati in njen otrok — osmošolka

PLENUM AVTO-MOTO ZVEZE JUGOSLAVIJE

PRVENSTVO tudi za »turiste«

V Beogradu je bil v ponedeljek plenurno komisije Avto-moto zveze Jugoslavije, na katerem so ugotovili, da so rezultati, doseženi v pretekli sezoni, več kot zadovoljivi. Vsega skupaj je bilo v državi okoli 170 raznih motoekspedicij in avtomobilskih tekmovalcev. Zlasti je bil dobro organiziran Jadranski rally, ki je bil letos ena izmed dirk za evropsko prvenstvo.

Na plenumu so sprejeli predlog Biroja športne komisije o tekmovalnem programu za posamezne panoge v prihodnjem letu. Prvenstvo države v ocenjevalni terenski vožnji se bo točkovalo na tekmovalnih »Dneva mladosti« od 24. do 25. maja, na dirki »Po Črni gori« od 12. do 13. julija in »Po Makedoniji« od 16. do 17. avgusta. Državne prveke na cestnih dirkah bodo proglasili po točkovanju rezultatov na dirkah v Beogradu od 4. do 5. julija, na gorskih dirkah na Ljubelju 3. avgusta in na hitrostnih dirkah v Opatiji, ki bodo 5. oktobra.

Na tem plenumu so med drugim sklenili, da morajo organizacije v prihodnjem letu organizirati čim več

priložnostnih prvenstev za navadna turistična vozila, ki jih je pri nas vedno več. Tako bodo organizirali prvenstva za kategorije 600, 1300 in 2000 cm na dirkah v Beogradu, Ljubelju in Opatiji, a za planinska bodo računali najboljša rezultata z dveh dirk. Tako bodo imeli vozači navadnih športnih avtomobilov priložnost tudi na tekmovalnih »Dneva mladosti«, na »Jadranskem rallyu« in na alpski vožnji za naslov prvaka v rallyu. Državni prvak v te disciplini bo prav tako tekmoval, ki bo zbral največ rekordov na teh tekmovalnih.

Nič posebnega v Beogradu, vendar...

Torcida

Ze na boksarski reviji, ki je bila ob Dnevu republike, v veliki dvorani beogradskega velešolca, se je pojavila skupina razbrzdanih gledalcev, ki si je takrat ob pomanjkanju rediteljev v veliki gneči napravila pot v dvorano kar s tem, da je razbila stekla in seveda napravila veliko škodo. Ne mnogo manj »temperamentna« skupina ljudi, ki bi jih težko imenovali navijače, se zbira tudi na umetnem drsališču stadiona Tašmajdan, kjer preseda igralcem in gledalcem. Pripombe teh navijačev so takšne, da mnogi sprejeto njih zadrževanje, pogosto kar na površje, tudi huje incidente, nevarne za okolico.

Na hokejskem turnirju v počastitev Dneva Armade je na primer ta

izbrana četa pri srečanju Partizan: Tašmajdan zasula drsališče z ledom, kamenjem in celo vrgla na ledeno ploščo veliko desko. Eden od teh divjakov je zadel sodnika v glavo, ostali so k sreči zgrešili. Naslednjega dne so tako močno tresli električni drog, da so zbili svetilko, ki se je seveda razbila.

Zal pa osebe, ki so zadolžene za red v tej športni areni, še zdaleč niso tako agilne kot ta torcida.

Novo drsališče

Te dni je Beograd dobil novo drsališče, to pot prirodno. Hokejski Partizani so namreč ob hladnem vremenu, ki je vladalo te dni v Beogradu, pripravili ledeno ploščo na hokejskem stadionu Partizana. Na novem drsališču se trenirajo hokejski Partizani in Avale, v določenih urah pa je drsališče odprto za vse. Partizan namerava na tem drsališču prirediti tudi tekme, saj ga še obkrožajo tribune, ki lahko sprejemajo približno 3000 gledalcev. Otvoritev novega drsališča vsekakor sodi med koristne pridobitve hokejskega športa v Beogradu.

Zimski košarkarski turnir — brez gledalcev

Vasko leto v tem času priredi beogradska košarkarska podzveza tradicionalen »zimski turnir«, na katerem razen domačih sodelujejo tudi moštva iz ožje Srbije. To je vsekakor

za pohvalo, saj pozimi edino tako lahko pridejo ljubitelji košarke na svoj račun.

Vse to bi bilo v redu, če se ta turnir že več let ne bi odvijal brez gledalcev. Neverjetno, toda vseeno je tako. Podzveza vsa ta leta namreč ni bila v stanju poiskati ustreznega dvorane.

Tudi letos se 9 najboljših moških, 5 ženskih in 11 mladinskih ekip bori za točke brez bodrenja svojih pristavev. Uprava dvorane Instituta za fizično kulturo, kjer se turnir odvija, ne dovolj pristopa gledalcev, češ da se s tem smoti hišni rad in mir.

Zares škoda, ker je turnir zelo zanimiv. Tako je na primer že prvo kolo prineslo eno tako zanimivost. Zadnji dve minuti tekme med Mladostjo in Železničarjem sta barve Mladosti branila le dva igralca proti kompletni postavi Železničarja. Končni izid tekme: 56:50 v korist Mladosti!

FEDIT : Vojvodina 2:4

Rim, 24. dec. Novosadska Vojvodina je danes v Rimu premagala moštvo italijanske III. lige FEDIT s 4:2 (3:1). Streli Vojvodine so Veselinović 2 ter Ivod in Sentin po enega. Moštvo FEDIT je bilo zelo živahno, napredno, ki se je od začetka do konca trdovratno boril, da bi izvel kolikoli bolj ugoden rezultat. Vojvodina je igrala ležerno in neučinkovito. Poluturnirjem bo igrala Vojvodina še v Modeni s istoimenskim članom II. lige.

FESTIVAL V ZAGREBU

Šest velemojstrov

Zagrebaški šahovski klub Mladost marljivo pripravlja organizacijo II. šahovskega festivala, ki bo prihodnje leto v maju. Glavni turnir naj bi bil Turnir mladih mojstrov, na katerem naj bi nastopili najbolj poznani mladi mojstri sveta. Predvidevajo udeležbo velemojstrov Talja in Korčojna (SZ), Larsena (Danska), Pannosa (Argentina), ter Jugoslovancev Matanovića in Ivkovića. Od mednarodnih mojstrov bodo verjetno nastopili Olafsson, Darga (Nemčija), Lombardy (ZDA), ter Jugoslovanci Bertok, Fuderer, Djurašević in še nekateri mlajši mojstri, kot na primer Rakic, Matulović, Sokolov, Bogdanović in drugi.

XXXIII. festival v Hastingsu

Ob koncu leta se bo začel v Hastingsu (Anglija) tradicionalni šahovski festival. Letos bo leta že XXXIII., kar najbolj zgovorno priča o bogati tradiciji.

Na glavnem turnirju, ki bo letos nekoliko šibkejši, bodo nastopili velemojstri Gilgioric (Jug.), Keres (SZ), dr. Filip (CSR) in Rossolimo (Francija). Od mednarodnih velemojstrov se bodo tamkaj srečali: dr. Fazekas (Angl.).

Zamenjana pojma

Zadnje čase je veliko govora o podružljenju telesnokulturnih objektov, to je, da bi komune prevzele skrb za vzdrževanje objektov športnih in telesnokulturnih organizacij. Pri tem pa gre skoraj povsod za zamenjana pojma — podružljenje objektov in komunalno finansiranje.

Pod komunalnim finansiranjem si namreč predstavljamo, da prevzamejo občine skrb za vzdrževanje telesnokulturnih objektov v svoje breme. To pomeni, da bi komune dale sredstva za njihovo vzdrževanje, ki sedaj v glavnem požro društvom toliko denarja, da je njihova osnovna dejavnost zelo utešena.

Podružljenje objektov pa je pri nas skoraj povsod že uvedeno. Pod tem namreč razumemo, da objekte upravljajo njihovi lastniki. To je prava stara praksa, ki pa jo bo treba izpopolniti, s tem da bodo pri upravljanju objektov sodelovali res vsi tisti, ki jih uporabljajo. Cesto se namreč dogaja, da imajo posamezna društva še vedno monopol nad objekti, ki jih uporabljajo drugi.

Glavna naloga telesnokulturnih organizacij je torej, boriti se za sistem komunalnega finansiranja objektov (le-ti naj bi dobili vsaj enak položaj kot gasilski domovi), medtem ko lahko trdimo, da so telesnokulturni objekti že v družbenem upravljanju.

Skakalne tekme na Pohorju

Na 25-metrski skakalnici pri železniškem domu na Pohorju je amaterski klub Maribor priredil prve tekme v smučarskih skokih. Nastopilo je 34 tekmovalcev. Rezultati: člani: Petiček (Mar.) 199,5 (21,5, 20,5 m); mladinci: Petek (Branik) 185 (19, 18,5 m); pionirji: Pisljer (Mar.) 163,5 (14,5, 13,5 m).

Naši portreti BORIS VOLČANŠEK

Letos je Zagrebčan Boris Volčanšek porušil dva državna plavalna rekorda, oboja v Splitu. Volčanšek je preplaval 200 m metuljček v času 2:32,9, 100 m metuljček pa v času 1:04,6. Volčanšek je mlad plavalec, rojen 17. junija 1937 v Zagrebu. Njegov oče je Slovenec. Plavalci je začel s trinajstimi leti v zagrebški Mladosti, katere član je še danes. Leta 1950 je imel prve nastope. Na republiškem prvenstvu v Cirkvenici je osvojil prvo mesto na 50 m v metuljčkovem slogu. Od takrat pa vse do 1954 je dosegel — kot sam pravi — povprečne rezultate. V začetku je plaval prosto, kar mu je bilo najbolj všeč, pozneje, ko je ugotovil, da mu najbolj »leži«, pa je nadaljeval z metuljčkom.

Zanimiv je razvoj tega nadarjenega plavalca: 1955 je za Splitom osvojil drugo mesto na 220 m metuljček, na mladinskem državnem prvenstvu o Kotoru. 1956, ko se je malo okrepil, in obvladal tehniko plavanja, je postal prvak Splita, 200 m metuljček je preplaval v času 2:36,5, toda to ni bil rekord. Letošnja sezona je bila zanj vsekakor najbolj uspešna. Pravzaprav v začetku ni šlo. Le razočaranje. Na izločilnem tekmovalstvu v Splitu, ko so odločali o tem, kateri naši plavalci bodo gostovali v Angliji, je bil peti, in je ostal v Zagrebu.

»To je bila za vas bržkone dobra šola«, sem mu dejal.

»Da, vsekakor. Sedaj mi ni žal. Nasprotno, celo koristilo mi je. Saj sem štiri dni pozneje na zagrebški Salati plaval samo desetinko slabši od državnega rekorda. Za vnaprejšnje veste, kaj je bilo Split in državno prvenstvo.«

»Koliko trenirate vsak dan?«

»Vsak dan: povprečno dva kilometra. Kakšnih specialnih treningov nimam. V glavnem plavam crawl s svojim tekmečem Milanom Jegrom. Ko mi je tega dovolil, začnem z metuljčkom. Od maja ko je začela moja sezona, pa doslej, sem preplaval več kot 360 kilometrov. S svojim trenerjem Mirkom Baisom sem zadovoljen in njemu pravzaprav največ dolgujem, da sem se dvignil tako visoko.«

Boris Volčanšek je, mimogrede rečeno, letos končal elektrotehniško šolo. Sedaj je slušatelj višje pedagoške šole v Zagrebu. Njegova glavna predmeta: telesna vzgoja in geografija. Boris ima sicer rad vse predmete, vendar se pritožuje čez predoljško vzgojo. Pravi, da je najtežja...

»Vsa športnik ima svoje načrte in želje. Tako tudi Volčanšek. »Želim nastopiti na evropskem prvenstvu v Budimpešti in na olimpiadi,« je dejal. »To ne bo lahko. Prav tako mi ne bo lahko obratovati formo, v kateri sem. Ko bi le imel Zagreb zimski bazen... Potem bi bilo vse drugače. Brez tega bo težko.«

J. Petričević

Šport po svetu

BASILIO IN DEMPSEY NAGRAJENA

Ameriško združenje športnih novinarjev je pred dnevi podelilo dve priznanji. Svetovni prvak v srednji kategoriji Carmen Basilio je prejel nagrado »Boksar leta«. To je spominska plaketa, ki jo je podelil Edward Neill.

Bilvi svetovni prvak težke kategorije Jack Dempsey pa je dobil »Walkerjevo nagrado«. To je nagrada, ki jo podeljujejo funkcionarji, ki je v tem letu največ prispeval k širjenju boksa. Oba nagrajena sta prejela svoji nagradi že drugič.

CENE VRATARJEM RASTEJO

Predstavniki angleškega nogometnega moštva Manchester United se pogajajo z irskim nogometnim moštvom Doncaster Rovers za prodajo njihovega vratarja Harry Gregga. Irci zahtevajo za svojega vratarja, ki je obremenjen vratar reprezentance Severne Irske 25.000 funtov. Doslej najvišja vsota izplačana za vratarja

je bila 22.500 funtov. Manchester United pa bo zahtevalo vsoto plačal, ker je po odhodu nekaterih svojih vratarjev v veliki stiski, saj je nastopal na zadnjih tekmah komaj 17-letni mladinec Gaskell.

RIVER PLATA — ARGENTINSKI PRVAK

Argentinski nogometno moštvo River Plata si je z zmago nad Velez s 5:0 zagotovilo že tretjič zaporedje naslov argentinskega nogometnega prvaka. Kljub preostalem tekmu si je z naskokom osmih točk, ki jih ne more nihče dosegati zagotovilo prvenstvo. Tudi glavna nogometna moštva, ki bo zastopala Argentino na svetovnem nogometnem prvenstvu je iz tega moštva.

MULLOY PRESTAR

Na finalnem dvoboju za Davisov pokal v ameriškem moštvu ne bo igral Flann, ki je zbolel. V igri posameznikov bosta nastopila Mackay in Holmberg, ker je Mulloy s svojimi 44 leti že prestar in prepočasen za mlada in napadna Avstralcja. Kapetan avstralskega moštva Hopman je mnenja, da Amerikanci osvoje lahko kvečjemu eno točko, tako da bo izid 4:1 ali celo 5:0 za Avstralece.

BOKSARSKI PRVAK — PLEMENSKI POGLAVAR

Svetovni boksarski prvak v pesni kategoriji Hogan Cid se je nedavno vrnil iz Nigerije v London, kjer je pripovedoval, da so ga njegovi temnopolti rojaki navdušeno sprejeli. V znak priznanja za njegove uspehe v ringu so ga proglasili za poglavarja. Temu se pravzaprav ni čudil, saj tudi v ostalem svetu sprejemajo športni prvaki za svoje uspehe, častne naslove in visoka odlikovanja.

BIVSA SVETOVNA PRVAKA NA TURNEJI

Večkratni svetovni prvak v namiznem tenisu Annie Richard Bergmann in Japonke Norikazu Fuli, ki je leta 1952 osvojili svetovno prvenstvo moških dvojic, sta se odločila, da se bosta podala na turnejo po svetu, ki bo trajala približno dve leti in ki naj bi ju vodila po vseh kontinentih.

● Santiago de Chile, 24. decembra (Reuter). — Izbrano moštvo Santiaga je v povratnem srečanju premagalo moskovski Dinamo z 1:0. To je prvi poraz Dinama na njegovi turneji po Južni Ameriki.

MESTNO PROMETNO PODJETJE

Beograd, Zmaj Jovina 41
razpisuje

natečaj

- za sprejem v službo
- strojne inženirja za delo v tehnični pisarni
- elektroinženirja za delo v tehnični pisarni
- gradbenega inženirja za vodstvo stanovanjske izgradnje
- kemika-tehnologa za laboratorijsko preizkušanje materiala
- kemika-tehnologa za delo v tehnični pisarni
- strojne inženirja za delo v tehnični pisarni
- elektrotehnik za delo v tehnični pisarni
- tehnika-kalkulanta za delo pri gradbeni dokumentaciji
- dva gradbena tehnika za delo pri gradbeni dokumentaciji

Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Prošnje je treba poslati zaključno s 1. januarjem 1958 na tehnično službo podjetja, telefon 24-556 interno 60.

TE DNI IZIDE NOVA ŠTEVILKA CASOPISA

KOMUNA

Iz vsebine:

Uredništvo Komune
Okoli ekonomskih najemnin
Djurica Jojčić
Razširjanje mednarodnih zvez mest
dr. Salomon Konforti
Utrditev svetov v novih ljudskih odborih
Ing. Marijan Prezelj
Samofinansiranje komunalnih služb

December
1957
števila 6

Ostale rubrike:

Perspektivni plan razvoja Skoplja — Družbeno upravljanje šol — Napredek v prekrbovanju Tuzle — Izvajanje zakona o splošnem upravnem postopku v Ljubljani — Tarife komunalnih uslug v Mariboru — Stanovanjska izgradnja v letošnjem letu — Trolejbusi ali avtobusi v mestnem prometu v Splitu — Sedmi kongres mednarodnega sveta za javno čistočo v Frankfurtu.

3986

Putnik Slovenija

obvešča

SPREMEMBA VOZNEGA REDA

Na splošno željo potnikov spreminjamo z veljavnostjo od 26. decembra dalje vozni red na redni ekspresni avtobusni progi

LJUBLJANA—ZAGREB—LJUBLJANA

Odh.	LJUBLJANA	Prih.
5.10	TREBNJE	17.35
6.00	NOVO MESTO	16.40
6.50	KRONOVO	16.05
6.55	ZAMEŠKO	15.40
7.05	CATEŽ	15.30
7.45	ZAGREB	14.55
Prih. 8.30		Odh. 14.15

Proga obratuje samo ob delavnikih!

Odhodna postaja v Ljubljani na avtobusni postaji, v Novem mestu pri gostilni »Ferlic« in v Zagrebu na avtobusni postaji izza hotela »Esplanade«.

Predprodaja vozovnic v Ljubljani v poslovalnici PUTNIKA SLOVENIJA, Titova c. 12 in v Zagrebu na avtobusni postaji.

V zimskem času so moderni in udobni avtobusi PUTNIKA SLOVENIJE ogrevani, zato je potovanje z njimi prijetno.

Za hitro in udobno zvezo z Zagrebom se poslužujte samo redne ekspresne avtobusne proge PUTNIKA SLOVENIJA.

Državni sekretariat za zunanje zadeve

razpisuje

natečaj

za sprejem

uslužbencev

pripravnikov za diplomatsko konzularno stroko

Natečaja se lahko udeležijo državljani FLRJ, ki so do končali pravno, ekonomsko ali filozofsko fakulteto.

Prijavi za natečaj, kolkovani s 30 din, morajo kandidati priložiti:

- živiljenjepis (ki mu je treba priložiti podatke o sodelovanju in članstvu v družbenih organizacijah);
- overovljen prepis fakultetne diplome domače ali tuje univerze (nostrificiran);
- overovljen prepis vseh dokumentov, predvidenih s členom 50 Zakona o državnih uslužbencih, razen zdravniškega spričevala, kakor tudi fotografijo 4,5 x 6;
- dokumente o službovanju, če je bil v delovnem razmerju;
- dokaz o urejeni vojaški obveznosti;
- poštno znamko za 50 din za pismeno obvestilo kandidata o izidu natečaja.

Za pripravnike diplomatsko konzularne stroke se lahko prijavijo kandidati, ki niso starejši od 27 let.

Pri sprejemu bodo imeli prednost kandidati, ki so diplomirali z odličnim ali prav dobrim uspehom z znanjem francosčine, angleščine, ruščine ali kakega drugega tujega jezika. Sprejemni izpit je pismen in ustnen.

Pismeni del izpita obsega:

- spis v srbohrvaščini;
- krajši spis v francoščini, angleščini, ruščini ali drugem tujem jeziku;

Ustni del izpita obsega:

- diplomatska zgodovina (splošna in nacionalna — skrajšan obseg) 19. in 20. stoletja;
- mednarodno javno in zasebno pravo;
- gospodarska geografija sveta in gospodarska geografija FLRJ;
- državna ureditev FLRJ;
- ekonomika FLRJ;
- tuj jezik.

Prijave za natečaj se sprejemajo zaključno s 30. januarjem 1958.

Do 1. aprila 1958 bodo kandidati obveščeni, če jim je dovoljeno polaganje sprejemnega izpita. Prijave, ki ne bodo imele vseh navedenih prilog ali ki bodo prišle po 30. januarju 1958, ne bodo upoštevane.

Kandidati, ki jim bo dovoljeno polaganje sprejemnega izpita, bodo zdravniško pregledani v Državnem sekretariatu za zunanje zadeve neposredno pred izpitom.

Izpit se bodo začeli 1. junija 1958.

Potne stroške za kandidate iz notranjosti, ki jim bo dovoljeno polaganje sprejemnega izpita, poravnava Državni sekretariat za zunanje zadeve.

Kandidati lahko dobe izpitni program in podrobna pojasnila pri Komisiji za natečaj v Državnem sekretariatu za zunanje zadeve, telefon 27-917, soba 26, vsak dan od 8. do 10. ure.

Iz Državnega sekretariata za zunanje zadeve

DNEVNE NOVICE

Uprava Restavracije Delavski dom v Ljubljani, Prešernova cesta 30, obseva vse cenjene abonente, da do konca leta 1957 izgubijo svojo veljavo, ker bodo v novem letu 1958 izdani novi denarni boni. Zaradi tega prosimo abonente, da svoje bone do konca meseca decembra potrosijo, saj isti ne bodo zamenljani.

Nove interese za revijo »Sodobna pisarna« vabimo, da nam pošljete čimprej naročnico, ker revije pomeni ne bo moglo dobiti v prodajo zaradi omejene naklade samo za stalne naročnike. Uprava, Ljubljana, Gosposka 12.

Od 24. do 29. decembra 1957 ob 16. ure bo v prostorih doma »Korona« herod P. Djuke v Beogradu, Maršala Tita 48, razstava naslikov del iz izdelave tečajev arhitektonskih skic zveznega kazenskega sodišča, ki so bila izdelana za mladostne součence v Valjevu.

Original »ULTRAGINA« - Ispolnjen dobri vseh parafarmacij! Ta krema te ne bo razočarala.

Za čiščenje mastnih madežev doma in vseh trgovskih kjer kupujete tudi preprati »FLEX«. Nobene gospodinjstva ne sme manjkati »FLEX«.

STEDI CAS IN DENAR! Neguj se sama kot francoske žene s kolekcijo kmetijskih preparatov »EVELINE«. No priloženih tiskanih navodil, kar so pravkar prejeli drogerije!

GOSPODINJE! PRIJETNO PRESENEČENJE

ISOL
ČISTILO ZA KOVINE IN STEKLO
GLEDALISKA

DRAMA
Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 10: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Sreda, 25. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

Cetrtek, 26. dec. ob 15: Golia: »Jurček«. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za osnovno šolo Prule.

RADIO LJUBLJANA

SPORED ZA SREDO 25. DECEMBRA

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55

5.00-6.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - 6.00-6.40 Reklame - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 8.05 Pisana paleta (spored operne in solistične glasbe) - 9.00 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori (ponovitev) - 9.15 30 minut za ljubitelje domačih viš - 9.45 »Pomenek v orkestru« - saksofonist Guy Lafitte z godalnim orkestrom - 10.10 Dopoldanski koncert - 11.00 Zabavni potpuri - 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev): Vuk Stefanović Karadžić - 12.05 Mala koncert solistične glasbe - 12.30 Kmetijski nasveti - Prof. Rajko Rakovec: Mehurjavo ali ehinokokoza - 12.40 Skladbe Heriberta Svetla igra Mariborski instrumentalni ansambel sodruštva basist Aleksander Kovac in flavist Herman Erjavec - 13.15 Pesni in plesi jugoslovanskih narodov - 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev) Moj očka je v hosti partizan - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Pri klasičnih mojstrih - Predgovor Vojanec Skrbil in moštje - 16.00 Koncert po željah - 17.10 Sestank ob petih - 17.30 Zabavne melodije z orkestrom Hans Carste - 18.00 Kulturni pregled - 18.15 Gerald Finzi: 5 bagatel za klavir in klavir - 18.30 Pesem slovenske zemlje - II. Balade (nadaljevanje) - 18.50 Razgovor o mednarodnih vprašanjih - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Odlomki iz oper Modesta Musorgskega - 21.25 Mozaik zabavnih melodij - 22.15 »Pozdrav iz Stokholma« (Posebna oddaja Radia Stokholm za poslušalce Radia Ljubljana) - 22.45 Godala v noči

II PROGRAM
(na valu 202,1 m in 99,9 mHz)
14.00 Odlomki iz simfonij in koncertov - 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Plesna glasba - 22.15-23.00 Nočni komorni koncert Blaž »Tamiš«. Tri pripovedke: Josef Suk: Klavirski kvintet op. 8

Vesti iz Jesenic in okolice
Od 20. do 26. decembra ima zdravniško službo na Jesenicah dr. France Nose.

VESTI IZ TRBOVELJ
KINO
»DELAŠKI DOM«: amer. barvni film »V srečo mladina«.

IZ ZALCA
KINO
»ZALEC«: ruski barvni film »Novoletni ples«.

MARIBORSKE VESTI
DEZURNA LEKARNA
Sreda, 25. dec. lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.

Cetrtek, 26. dec. lekarna »Tabor«, Trg Revolucije 3.

V dneh od 23. dec. 1957 do 5. jan. 1958 bodo vršile letno inventuro sledeče lekarne po vrstnem redu kot sledi:

29. in 31. dec. lekarne: »Pri gradu«, Partizanska c. 1, »Tabor«, Trg Revolucije 3, »Planika«, Glavni trg 20, »Kozma«, Ptujška cesta 33, 3. 4. 5. jan. lekarne: »Center«, Gosposka ul. 12, »Studentec«, Gorkova ul. 18, »Melje«, Meljska c. 2.

Zaradi tega lekarne v teh dneh ne bodo poslovale.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 25. dec. ob 19.30: Kreft: Celjski grofje. Red Sreda. Nekaj sedev in stojšč v prodaji.

KINO
»PARTIZAN«: ameriški barvni film »Divja leta«.

»UDARNIK«: jugoslovanski film: »V soboto zvečer«.

IZ PTUJA
OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ
Sreda, 25. dec. ob 9: O. Wüchner: »Pastirček Peter in kralj Briljantne«. Zaključena predstava za otroško vrtec Breg in osnovno šolo Breg.

Ob 13 zaključena predstava za osnovno šolo Ptuj - II. skupina. Ob 16: Red: LMS-I in II.

2. skupna seja okrajnega zbora in zbora prokuratorstva Okrajnega ljudskega odbora Maribor bo v četrtek, dne 26. decembra ob 9. uri v dvorani Doma JLA v Mariboru. Kneza Kocija ulica 9/1, z naslednjim dnevnim redom: poročila odborniških komisij. Po skupni seji bo v istih prostorih seja okrajnega zbora, seja zbora prokuratorstva pa bo v mali dvorani Doma JLA v II. nadst.

Za Noletno jelko bo »Iskra«, tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov, Kranj - Predstavnstvo za LR Slovenijo v Ljubljani, skupno z Zavodom za šolski in poštni film v Ljubljani, v času od 26. decembra do vključno 30. decembra od 16.30 dalje, predvajali za otroke risanke. Predvajanja bodo pred poslovalnico »Iskre« v Ljubljani, Titova 19, na ožkotračnem 18 mm kinoprojektorju tipa »Iskra«, OP-2.

KINO
»PTUJ«: jugoslovanski barvni film »Pop Cira in pop Spiras«.

IZ ROGAŠKE SLATINE
KINO
»ROGAŠKA SLATINA«: kitajski zabavni film »Cirkus«.

IZ MURSKÉ SOBOTÉ
KINO
»PARK«: amer. barvni film »Velika nagrada«. Predstavi ob 17.30 in 20.

DROBNI OGLASI
OBRTNO PODJETJE sprejme upokojenca, zdravega, močnega, sposobnega za težja fizična dela. Nastav v oglašnem oddelku.

PRAZNO PARCELO strog center, 472 kvadrat metrov, pročelje 18 m za osmestadnostno, prodaj. Vprašati Zoran Stojanovič, odvetnik, Beograd, Sarajevska 35 ali telefon 22-995 od 17. do 20. ure.

KMETIJSKO POSESTVO RAVNIK
p. Nova vas pri Rakeku
tako sprejme v službo

samosvojnega knjigovodjo
Plača po tarifnem pravilniku, nastop službe takoj.

4271

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«
AMERISKO

BARVNI FILM

CINEMASCOPE

»PRINC VALIANT«

Tednik: F. N. 51. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavnih vlogah James Mason in Janet Leigh. Ob 16 je matineja amer. filma »Gospod 880«. Prodaja vstopnic ob 9-11 in od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«: premiera jugoslov. filma »Krvava sraka«. Tednik F. N. 51. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

KINO »SLOGA«: premiera češkega barvnega filma »Nekdo je živel kralj«. Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

KINO »VIC«: ital. film »Fant za vse«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9-11 in od 14 dalje.

MLADINSKI KINO LM Kotnikova 8: ameriški film »Stalag 17«. Predstavi ob 10 in 15.

KINO LITOSTROJ: amer. barvni film »Kleopatra«. F. N. 50. Predstava ob 20. uri.

KINO »TRIGLAV«
Ameriški film

»GROFICA VALEVSKA«

V glavni vlogi: Greta Garbo in Charles Boyer. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjič.

KINO »SISKA«
Ameriški barvni film

Ljubim Melvina

V glavni vlogi: Donald O'Connor in Debbie Reynolds. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

Raznašalke-ce

za raznašanje »Ljubljanskega dnevnika« v opoldanskih urah sprejme takoj uprava »Ljudske pravice«. Plača dobra. Zglasite se v ekspeditu na Poljanskem nasipu 2.

NOVO!

IZŠLE SO NAŠE NOVE IZDAJE:

II. KNJIGA

UPRAVNO PRAVO FNRJ

univ. prof. in akademika dr. Iva Krbeka
Izdaja je v latinici
Cena broširane knjige 800 din v platno vezano 1000 din

Zbirka obrazcev za uporabo zakona o kazenskem postopku

Branka Petrić in Velimira Stepanovića
Izdaja v latinici - Cena 800 din

V KRATKEM IZIDEJO:

Zakon o splošnem upravnem postopku

Druga znatno dopolnjena izdaja z novim velikim predgovorom univ. prof. in akademika dr. Iva Krbeka
Nova izdaja obsega poleg zakona Navodila o obrazcih v upravnem postopku, Pravilnik o povrnitvi stroškov pričam, izvedencem in tolmačem, Uredbo o vsklajevanju prejšnjih predpisov in vse republiške uredbe.

Komentar zakona o delovnih odnosih
Zbirka predpisov o javnih uslužbencih s pojasnili

Register pravnih predpisov, objavljenih v Uradnem listu FLRJ od 1945 do 1957
Vsa neposredna naročila izvršujemo samo po povzetju brez plačila poštnine.

Stalno prodajajo naše izdaje poslovalnice:

- V BEOGRADU - Maršala Tita 66, Knez Mihajlova 21, Zeleni venec 10;
- V ZEMUNU - Maršala Tita 11;
- V NOVEM SADU - Zmaj Jovina 22.

Knjigarnam dajemo popust! Naše izdaje prodaja na večmesečno odplačilo »PROSVETA«, Beograd, Knez Mihajlova 21.

ZALOŽNIŠKO-TISKARSKO PODJETJE
»NAŠA NISTRAČIJA«
BEOGRAD, Prizrenska 6 - pošt. pred. 479, tekoči račun 1031-T-582.

4011

Umrli je v Celju

VLADIMIR LEVSTIK

književnik
Odličnega pripovednika in mojstrskega prevajalca bomo ohranili v trajnem spominu

V Ljubljani, dne 24. decembra 1957

Društvo slovenskih književnikov
Društvo prevajalcev Slovenije

ANTON STROJIN

svečnik
Pogreb bo v sredo, dne 25. decembra 1957 ob 15.30 iz Jožefove mrliške vežice na Žalah.

Ti tega in požrtvovalnega sodelavca bomo ohranili v toplem in trajnem spominu!

Ljubljana, dne 24. decembra 1957.

Uprava in sindikalna podružnica Republiškega zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani

Uprava in sindikalna podružnica Republiškega zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani

Uprava in sindikalna podružnica Republiškega zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani

Uprava in sindikalna podružnica Republiškega zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani

Uprava in sindikalna podružnica Republiškega zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani

Vsem sorodnikom in znan-

cem sporočamo, da je umrl v 89. letu starosti

ANTON URŠIČ

delovodja v pokoju
Pogreb pokojnika bo v sredo, 25. decembra ob 15. uri v Starem selu pri Kobariду.

Zaljubljeni družina Uršič

VIDEZ

je odločilnega pomena

Psihologi analizirajo želje in odločitve kupcev — Resnica ali dober dovtip?

Skupina ameriških psihologov, ki proučujejo, zakaj ljudje kupujejo to ali ono reč, je napravila poskus z istim pralnim praškom v treh različnih zavitkih. Spričo rezultatov tega poskusa so bili presenečeni celo psihologi. Gospodinje so večinoma izjavljale, da je bil prašek v rumenih zavojčkih premočan za njihovo perilo, isti prašek v modrih zavojčkih je bil preslab, zato perilo ni bilo lepo belo, le prašek v paketu z rumeno-modrimi progami je bil vendarle dober.

Anketa s praškom je le eden ameriške reklamne agencije imajo ne le strokovnjake, marveč delajo v ZDA strokovnjaki za tudi psihologe, ki proučujejo moreklamno psihologijo. Skoraj vse

to ali ono blago. V ta namen porabijo Američani na leto 12 milijonov dolarjev.

Zanimiv primer: neka tovarna je prodajala škropilnice za vrtove in trate ob hišah. Kvaliteta je bila dobra, vendar škropilnice niso šle v denar. Podjetje je najelo psihologe, ki so ugotovili naslednje: škropilnica ni samo orodje, marveč tudi okras na zeleni travi okoli hiše. Kadar ljudje kupujejo tako reč, ne gledajo le na kvaliteto, marveč tudi na to, kaj bodo rekli sosede. Eno izmed škropilnic je po svoje opremil strokovnjak Chapman. Vrhni del je obarval belo, v naslednji sezoni pa je narasla prodaja teh škropilnic za 85 odstotkov, medtem ko so jih druga podjetja prodala desetino manj kot poprej.

Strokovnjaki so ugotovili, da vpliva na odločitve pri nakupu te ali one reči vrsta činiteljev, med drugim predsodki, snobizem in želja kupcev, da bi se postavili pred sosedi in znanci, vse to pa je treba po mnenju psihologov bolj upoštevati kot kvaliteto. Angleški strokovnjaki so napravili takle poskus: skupini gospodinj so v presledku nekaj dni izročili dvojce seznamov vseh proizvajalcev, ki jih povprečna gospodinja kupuje enkrat mesečno. Seznama sta bila povsem enaka, le s to razliko, da je bila naznačena na enem kava v zrnju, na drugem pa mleta kava, ki jo Angleži samo polijejo s škropilom in je plača pripravljena. Gospodinje naj bi odgovorile na vprašanje, kaj menijo o tistih svojih vrstnicah, ki kupujejo živila po takih seznamih. Skoraj vse so odgovorile, da je tista, ki kupuje kavo v zrnju, skrbna in varčna, medtem ko je druga lena, nespretna gospodinja in celo slaba mati! Rezultat tega poskusa: trgovci, ki meljejo kavo, so takoj opustili reklamo, češ da je kavo na ta način mogoče hitreje pripraviti, vključili pa so nove attribute, na primer: aromo, užitek itd. Tudi reklama za mleko kavo se je spremenila. Na prospektih niso bile več narisane odprte konzerve, marveč skodelice z vročo kavo in s praženim zrnjem v ozadju.

Ljudje ne kupujejo določnih izdelkov iz vzrokov, ki jih povedo naravnost v obraz, marveč zaradi skritih, zavestnih ali podzavestnih želja, zatrjujejo psihologi in podpirajo svojo trditve z nenavadnim primerom. Leta 1952 je ameriška tovarna »Chrysler« naglo povečala proizvodnjo avtomobilov in zavzela 26 odstotkov ameriškega trga. Stiliti tovarne avtomobilov pa so se zmotili, ko so menili ob novem modelu, da hoče ameriško občinstvo preprosto, cenen avto z

manj kromiranimi deli. Kmalu je prodaja padla za polovico. Ameriški kupci — pomemben činitelj pri nakupu avtomobila za ženske — so hoteli blesteče vozove. Psihologi so ugotovili, da gleda ameriški kupec povsem na zunanji videz, šele potem pride na vrsto ekonomičnost in nazadnje zanesljiva vožnja. V skladu s tem so risarji ustvarili nove modele, ki so mnogo daljši in znatno bolj kromirani, prodaja pa je spet začela narasčati. Prav zato so ameriški avtomobili vedno daljši, nižji in temu primerno okorni.

Čudna nasprotja opazi človek na tem posnetku. Crnci je v slavnostni opremi svojega plemena, hkrati pa sedi na kolesu. To naj bi simbolično prikazalo možnosti za združitev afriškega načina življenja s civilizacijskimi pridobitvami, ki prihajajo na »črno celino« predvsem iz evropskih dežel

Maurice je izginil

Alžirska epizoda v Parizu — Ali je Sorbona podelila doktorat mrtvemu znanstveniku?

- Pred dnevi je bila v veliki dvorani pariške Sorbone svečanost, na kateri so podelili doktorat matematične vede Mauriceu Odinu. Doktoratov ne podeljujejo tako redko, da bi bilo to kaj posebnega, zato bi tudi ta ne bil vreden posebne omembe, če bi vse skupaj ne bilo nevsakdanje, povsem drugačno, kakor je to sicer.

Mauricea Odina, 25-letnega univerzitetnega asistenta v Alžiru, ni bilo na tej svečanosti. Leta drugega junija je »izginil«.

potem ko so ga prijeli francoski vojaški padalci.

Odin ni Alžirec, marveč Francoz. Potem ko so ga aretirali, so njegova žena, prijatelji in tudi mnogi tuji ljudje zahtevali od francoskih vojaških oblasti, naj povedo, kje je in kaj je z njim. Vendar ni nihče izvedel podrobnosti o usodi mladega znanstvenika. Vsi molčijo, tako vlada kakor vojska in ministrski rezident v Alžiru. Spričo tega molka domnevajo Odinovi prijatelji, da so asistenta po aretaciji mučili in ga ubili.

Univerzitetna dvorana je bila polna ljudi, v njej so se zbrali študentje, profesorji, delavci, književniki in člani raznih političnih skupin. Predsednik je spregovoril, njegov glas je odjeknil po dvorani: »Ali je tu gospod Maurice Odin?«

Nič odgovora. Potem je dobil besedo profesor, pri katerem je

bil Odin asistent in pod čigar vodstvom je pripravil svojo doktorsko tezo s področja splošne teorije diferencialnega in integralnega računa. Profesor je govoril tri četrt ure in večkrat popisal tablo z zapletenimi enačbami. Kdaj pa kdaj je opozoril na pomanjkljivosti teze, ki je Odin ni utegnil povsem dodelati.

Potem se je komisija umaknila na posvet ter se že čez tri minute vrnila s sporočilom, da je Maurice Odin postal doktor matematike z oceno prav dobro. Predsednik je nato izročil listino Odinovi ženi.

V dvorani je bilo slišati ploskanje, ki je kmalu utihnilo. Predsednik je predložil, naj bi Odina namesto s ploskanjem počastili z enominutnim molkom. Vsi poslušalci so molčali, kar je dokaz, da imajo le še malo upanja, da je Odin živ. Skoraj vsi so prepričani, da je postal žrtev francoskih kolonialnih vojaških padalcev. — S tem se je končala slavnost, ki je izvenela kot protest francoske javnosti proti politiki v Alžiru in proti nesmiselnim vojni, ki jo je Francija sprožila v tem delu Severne Afrike in ki sramoti najlepše tradicije francoske dežele.

Šola se je podrla

Pod ruševinami šolskega poslopja v Palermu je umrlo osem deklet

Prejšnji teden se je pripetila v okolici Palerma huda nesreča. Podrlo se je poslopje, ki je bilo v njem šola in zraven nje otroški vrtec. Izpod ruševin so potegnili trupla osmih deklet v starosti štirih let ter matere, ki se je na pragu v otroški vrtec prav takrat poslavljala od hčere.

Na poslopju so nedavno popravili streho, temelje starih zidov pa so razmajali nedavni namoli. Ponoči pred nesrečo je besnel vihar, ki je dosegel hitrost nad 100 km na uro. Prav zaradi tega je poslopje izgubilo stabilnost. Ob pol desetih dopoldne, ko so otroci že prišli v vrtec in v šolo kot po navadi, so se ob strašnem trusu začele podirati stene, nato pa se je zrušila še streha, ki je pokopala pod seboj majhne otroke.

Okoliški prebivalci, ki so prvi prišli na kraj nesreče, so videli velik kup prahu, iz katerega so štrlela bruna podrti strehe. Na vseh straneh so odmevali otroški klici na pomoč. Kmalu so prihiteli gasilci in pionirske vojaške enote, vsepovsod je bilo videti strašne sledove tragedije. Tu so viseli skozi razpoko otroški lasje, spet tam so bila bruna oškropljena s krvjo, na mnogih krajih so ležali otroški čevlji in obleke, zraven pa zmečkane košarice z zajtrkom, pa lutke, žoge in druge igrače.

Oče male Giovanni Longiro je prisel na kraj nesreče še pred gasilci in sam rešil hčer izpod ruševin. Neki vajenec je rešil dvojce deklet. Ko je lezel med brnjo po tretjo, ki je bila že mrtva, je za las ušel smrti. Zaradi te hude nesreče so oblasti uvedle najstrožjo preiskavo.

Predvsem paša za oči so tudi najnovejši modeli, ki so jih nedavno pokazali kot »vozila leta 1958« na avtomobilski razstavi v Detroitu

Milijonarske muhe

Policija na Floridi je izsledila zasebni harem v ameriškem slogu

Ameriški milijonar Ralph Dewberry je dal zgraditi v Miami stanovanjsko hišo, ki se je presenetljivo počasi polnila s stanovalkami. Kadar je kdo povprašal po dvosobnem stanovanju v tej hiši, je dobil odgovor, da je že vse oddano. To je veljalo seveda za zakonske pare in samce, medtem ko je bil milijonarjev oskrbnik prijaznejši s čednimi kandidatkami. On ali pa lastnik stanovanjske hiše osebno sta jih posamič vabila na kozareček in, če so se jim zdele primerne, sta jim dala stanovanje.

Kmalu so začela prihajati tudi dekleta, katerih prijateljice so že bile v hiši. Na priporočilo se je lastnik hiše z njimi prijazno pogovarjal. Nazadnje je rekel: »Prav, dobili boste osemnajsto stanovanje v drugem nadstropju. Najemnina znaša...« Nova najemnina se je nasmešnila. »Za vem, po najemnini pride gospod Dewberry osebno...«

Dan za dnem je pobiral milijonar najemnino, vsakokrat pri drugi najemnici. Obisk je trajal včasih kakšno uro, včasih tudi dve. Kmalu so se po Miami razširile govorice, da mlada dekleta dobijo pri milijonarju stanovanje zastoj, seveda če znajo biti prijazne...

Izdajalski škornji

Neki trgovec je opazil na ulici Buenos Airesa žensko, ki se je živčno trudila, da bi odprla avtomobilska vrata. Videl je moške čevlje in kosmate noge. Na nenavadno »damo« je opozoril bližnjega stražnika, ki je ugotovil, da se je skril v žensko krilo ubijalec Romuldo Banza, ki je 24 ur poprej pobegnil iz jetnišnice.

Počitnice na himalajskem pogorju

Nepalski potovalni urad vabi turiste na Himalajo. Praviijo, da se lahko turisti tam ukvarjajo z ribolovom na trnek, s konjskim športom in z obiskovanjem hindujskih samostanov, predvsem pa uživajo lep pogled na osemtisočake.

Nov pravni primer

Ali je ženo, ki je dobila otroka z umetno oploditvijo, mogoče obtožiti zakonske nezvestobe? Ali je človek, ki je omogočil rojstvo »epruvetnega otroka«, prav tako kriv kot prizadeti udeleženec zakonske nezvestobe? In navsezadnje: kaj je zakonska nezvestoba v pravni definiciji?

Ali bo »otrok iz epruvete« dobil pravico do dediščine?

tožiti zakonske nezvestobe? Ali je človek, ki je omogočil rojstvo »epruvetnega otroka«, prav tako kriv kot prizadeti udeleženec zakonske nezvestobe? In navsezadnje: kaj je zakonska nezvestoba v pravni definiciji?

To so le nekatera izmed številnih vprašanj s področja, ki je prišlo prvič v zgodovini pred eno izmed angleških sodišč v Edinburghu. Proces se je začel že marca, vendar so ga nadaljevali šele nedavno. Kakor je dejal sodnik, ki jo je zadeva načelnega pomena, zaradi njene važnosti pa bi lahko prišlo do sprememb v sodobni civilni zakonodaji.

Kratek povzetek vzrokov za tožbo, ki jo je vložil poslovni človek McLennan za razvezo zakona, je v glavnem tale: svojo ženo Margaret, ki živi zdaj v New Yorku, je obtožil nezvestobe. Žena je priznala, da mož ni oče njenega otroka, ki je prišel na svet dolgo potem, ko je Margaret odšla od svojega moža. Njen advokat pa pravi, da otrok ni prišel na svet kot sad prepovedane ljubezni,

marveč po umetni oploditvi. Obe sprti stranki sta prignali pravni spor zaradi nezvestobe, prepuščenju itd. do nesmislov. Sodnik si z množico podatkov ni mogel pomagati, nasprotno, zadeva se čedalje bolj zapleta, zato je sodišče odločilo odločitev o tem, ali se je industrijeva žena Margaret pregrešila proti zakonski zvestobi, ker je dobila — tako sama pravi — otroka po umetni oploditvi.

V razpravni dvorani so bile klopi in mize polne pravnih knjig, brošur, učenih razprav... Advokati so kar iz rokavov stresali najrazličnejše citate, po vsem videzu so se dobro pripravili na pravni boj. Postregli so z določbami, ki jih je sprejel škotski parlament že v 16. stoletju, zven pa seveda z izreki iz biblije, s časopisnimi izrezki, z izjavami zastopnikov cerkve, itd. V glavnem gre za to, ali bo »epruvetni« otrok imel pravico do dediščine, ki jo bo zapustil v obliki nekaj milijonov funtov škotski industrijec.

Po vsem svetu grozi obdelani zemlji erozija, pojav, ko padavine odplavljajo, veter pa raznaša rodovitno prst. Ta reč je najbolj nevarna tam, kjer so najprej ljudje posekali gozdove na gorskih pobočjih, pozneje pa je drobnica uničila sliherno mlado rast. Kadar dežuje, dre voda po golih pobočjih, ki kaj kmalu pokažejo skalnata rebra. Strokovnjaki mednarodne organizacije za kmetijstvo FAO se trudijo, da bi z modernimi tehničnimi ukrepi zadržali nadaljnje odnašanje rodovitne zemlje. Skalne globeli, ki jih kaže posnetek iz Makedonije, nastanejo pod vročim soncem na golem pobočju že v nekaj letih. Obnovitveni postopek je dolgotrajnejši in zahteva razen truda tudi precejšnjo gmotna sredstva